

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasuti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi munkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

Lukács László Nagyenyeden.

— Beszámoló szuronyerdőben. —

Tüntetés a miniszterelnök ellen.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 15.

Elöl ment egy vonat negyven másodrangú képviselővel: ez volt az ágyutöltelék-vonat. Ennek az volt a rendeltetése, hogy aknák robbanása vagy sinek fölszedése esetén inkább ez az ágyutöltelék pusztuljon, mint az a második vonat, melyben László czár az elsőrangú kísérettel, hatvan képviselővel, két államtitkárral, egy szakasz csendőrral és több vasuti főhivatalnokkal utazott. A két vonat közül tehát az első volt az értéktelen ágyutöltelék-vonat, a második az értékes aggodalom-vonat.

Nos, mint azt László czár a Tátra-romniczra intézett táviratban maga jelentette: „szerencsésen megérkeztünk.“ A két vonatnak nem esett baja, az ágyutöltelék nem pusztult el, László czár nem röpült a levegőbe, a csendőröknek sem akadt dolguk s minthogy Nagyenyed utcáit a magyar czár megérkezésének idejére a katonaság már megtisztította, egy kis megabuzogoláson kívül egyéb kár nem esett az aggodalmas kiránduló csapatban később sem. A magyar népből nem kerültek ki merénylők s László czár reszketése ok nélkül való volt.

De mindez nem hangolta Lukács miniszterelnök urat enyhébbre. Ellenkezőleg. Ha nincs semmi baj, akkor hát bátran beszélhet megint lóhátról. A miniszterelnök ur tehát nem kotorászott a tarsolyában békemelódiák kottái után, hanem lóhátról beszélt és kimutatta napnál világosabban, hogy a békét az ellenzék rugta fel, az erőszak az ellenzék lelkén szárad és másrészt a többség megmentette a hazát s ha kell, őszszel, télen és örökkön-örökké mindig is újra meg fogja menteni. Amire néhány nappal ezelőtt még kegyesen célzott, hogy a kormány és a többség bizonyos méltánossággal igenis tartozik az ellenzék helyzetének s hogy erre bővebben is ki fog terjeszkedni nagyenyedi beszámolójában: ennek a sovány ígérletnek beváltását a miniszterelnök ur ott felejtette a különvonatban, vagy valamelyik kísérője esetleg el is vesztette éjjel kártyán. A miniszterelnök ur nem próbált a béke lábait elé puha szőnyegeket rakni méltánossági ajánlatokkal, hanem beszélt lóhátról, lesajnálta az ellenzék s a békét úgy emlegette, mint azok a hárpia asszonyok szokták, akiknek az az ultimátuma, hogy megbékélnek a férjükkel, ha azt akarja, amit ők, még pedig egy pissenés nélkül.

Lóhátról tárgyalta a miniszterelnök ur a választójogi reform kérdését is. Állítólag elvégezte már munkáját a statisztikai hivatal s állítólag elkészült a minisztériumban a választójogi reform javaslata is, de azért a miniszterelnök ur ma sem ment részletekbe, ma sem ismertette az ő tervezetének alapjait, sőt ma is azt a két tevezetést dicsérette, melylyel annak idején beköszöntött. Ha a közvélemény ezt összeveti a miniszterelnök urnak azzal a jóslatával, hogy az ő javaslata kellemes meglepetés lesz még a választójogi legradikálisabb híveinek is, akkor gondolkozóba kell esni azon a problémán, hogy mit tartalmazhat a miniszterelnök ur kellemes meglepetésnek. Egy nagy garral rendezett beszámoló alkalmából, mikor a végleteleg összegubanczolt helyzet megoldásába kellett volna világítani: Lukács László még a választójogi reform kérdésében sem merté igazán tájékoztatni a nemzetet.

Ha ezek után felelnünk kell arra a kérdésre, hogy mi politikai jelentősége van a nagyenyedi beszámolónak, csak azt mondhatjuk: semmi. A béke számára nem jelent hidat, de még egy kis keskeny pallót sem, a haroz számára pedig nem jelent riadót, mert ahhoz nem elég lóhátról beszélni, ahhoz némi municziót is kellene szolgáltatni. Mindössze annyi történt, hogy a miniszterelnök ur Nagyenyedre utazott s a kísérő párttagoknak csak ott árulta el, hogy nincs semmi, újabb mondanivalója. Hát ezt itthon is elárulhatta volna s akkor nem kellett volna az országot és a külföldet erre a blamázsra figyelmeztetnie.

Nagyenyedi tudósításunk itt következik:

Csendőrruralom Enyeden.

Ma reggelre volt jelezve Lukács László-nak és kíséretének megérkezése. Már kora hajnalban százhuszonhat csendőr, számos rendőr és egy zászlóalj honvédegyeség megszállotta Nagyenyed utcáit. Az állomást és innen a városba vezető Kossuth Lajos-utcát erős kordonnal zárták el. Ez az utvonat teljesen üres maradt. Unneplő közönség egyáltalában nem gyülekezett, még a mellékutczákban sem. Mindössze az ablakokban jelent meg egy pár kíváncsi fej. Dacára a nagyenyedi munkapárti lapban megjelent diadalittas és fenhéjázó felhívásnak, alig-tíz-tizenöt zászló volt látható a házakon, ezek is kivétel nélkül maradék-zászlók voltak, amelyeket a választásról tettek el.

A sok ijesztgetés és rémitgetés, hogy vér fog folyni Nagyenyed utcáin, megtette a maga hatását. A várost megtisztították minden gyanus elemről és a fegyveres erő valószággal megszállta az utcákat. A környékről nem jöttek el tulságosan sokan és a város független polgársága ngyszólván visszavonult a házakba, az utcán nem igen mutatkoztak még kisebb csoportok sem. Tegnap délután

teljes csönd volt az utcákon és a piac téren. Mindössze arról lehetett gondolni, hogy vendégeket vár Nagyenyed, hogy az utcákat fokozott igyekezettel tisztogatták. Ezt a munkát pedig fegyenczek végezték. Nemcsak a fegyház környékén, hanem az egész városkában fegyenczek öprögetnek fegyörök szuronyos őrizete mellett, ami igen bizalomgerjesztő látvány.

Jönnék a Detektívek.

Feltűnést tulajdonképen csak a titkos rendőrök megjelenése okozott. A fővárosi államrendőrség és a határrendőrség részéről mintegy huszonkét detektív érkezett ide. Ezek az urak egyáltalában nem tudták megőrizni titkos mivoltukat és amint apró csapatokban járkáltak az utcákon, a nagyenyedi polgárok ujjal mutattak rájuk:

— Ni, ott jönnék a detektívek!

Megérkezett a detektívcapattal a gróf Tisza István személye körüli titkosrendőr, Babeszkú is. Ebből sokan arra következtettek, hogy Tisza is eljön Gesztről a beszámolóra. Ez a föltevés azonban tévesnek bizonyult.

Este, mikor bealkonyodott, hirtelen megváltozott a város nyugalmas képe. Ugy nézett ki a do-log, mintha statáriumot hirdettek volna. Vegyes őrzjáratok, csendőrök és rendőrök czirkáltak az utcákon és minden legcsekélyebb csoportosulást megakadályoztak. Az őrzjáratok behatoltak a kávéházakba, korcsmákba és ahol nem gutgesinnt polgárok üldögéltek a sör mellett, feloszlatták a társaságokat. Kellemetlen izü botrány történt az Emke-kávéházban, ahol Fogarasi Albert, a nagyenyedi függetlenségi párt elnöke ült társaságával csendes beszélgetés közben. A rendőrök felszólították a társaságot a szétszálásra és mikor a felszólításnak nem tettek eleget, Incze Miklós főkapitány személyesen jelent meg az asztalnál:

— Felszólítom a társaságot, hogy a város békéje érdekében oszoljon szét!

Óriási felháborodás támadt erre és csak többszöri kérés és felszólítás után távoztak a függetlenségi párt emberei. A rendőrség emberei, akik ilyen féltő gondnal működtek közre a város békéje és a csend érdekében, egyáltalában nem vettek tudomást arról a mulató társaságról, amely a Seidl-vendéglőben éjjelig vacsorázott Székely Ferencz igazságügyminiszter vezetése mellett. A munkapárti urakból álló társaság nagyon is otthon érezte magát Nagyenyeden és a pezsgős asztal mellett, mert ugyancsak vigan volt mindaddig, míg Dániel Gábor cigányokkal nem jelent meg a vendéglőben. Ekkor felkerekedtek és a szálloda udvarán gyülekeztek, ahol hajnali félháromkor mintegy ötven tagu társaság hangosan dalolta a legújabb munkapárti himnuszot:

— Hogy van a Laczi bácsi? Jól, jól, jól.

Igy tartott ez három óra utánig a szállóbeli vendégek legnagyobb meglegedésére.

Hajtóvadászat a szoczialistákra.

Az éjjel érkező vonatknál újabb dolga akadt a rendőrségnek és a kis városba csöditett detektív-seregnek. Az utasokat kivétel nélkül megvizsgálták, számos idegent előállítottak, őrizet alá vettek és voltak olyanok is, akiket egyszerűen a rendőrségen szállásoltak el. Különösen szigoruan bántak el a Kolozsvárról érkező szoczialista munkásokkal. Reggel azután a jogtalanul lefogott szoczialista munkások érdekében közbenjárt dr. Asztalos tekintélyes nagyenyedi ügyvéd és Kun Béla, a kolozsári munkásbiztosító pénztár titkára. Tiltakoz-

tak az ellen, hogy ártatlan munkásokat a fogházban helyezzenek el és erre kellő igazolás után szabadon bocsátották az őrizet alá vett Kolozsváriakat.

Ma reggel mintegy 300 ipari munkás sztrájkba lépett, ezenkívül több összeütközés volt a munkások, a rendőrség és a szocialisták között. Bakó Károly építőmester például a sztrájk hírére kizárással felelt. Ezt az elhatározását azonban ma délelőtt visszavonta. Az éjszaka folyamán a rendőrség kilenc munkást előállított, akiket azonban igazolás után szabadon bocsátottak. A rendőrfőkapitány szerint az előállítások azért történtek, mert az illetők ismeretlenek Nagenyeden és viselkedésük nagyon gyanús. Az előállítottak viszont azt vallották, hogy ők munkásemberek, akiknek eszükágában sem volt tüntetés, vagy rendezvény.

Gyászfátyolos lobogó.

Meltünést keltett Asztalos ügyvéd házában egy gyászfátyolba burkolt nemzetiszínű lobogó. Ugyanilyen zászló lengett a függetlenségi párt helyiségében is. A főkapitány sietett felszólítani Asztalosékat a zászló levételére, azonban ezt a parancsát nem teljesítették és a bevonuló vendégeket gyászlombokat köszöntöttek.

Az állomás épülete dusan fellobogozva, csergályakkal díszítve várta a munkapárti sereget. A város, a megye és az ország czimerét szegezték ki az épületre és egy pár papirpajzson a következő monogram volt olvasható:

L. S. Z.

A felírás sok gondolkodást okozott és utóbb a nagyenyedi polgárok egymás között megegyeztek, abban, hogy nem jelenthet mást a rejtélyes három betű, mint azt, hogy: „Lukács, Szaladjai”.

László czár útja.

Két különvonat kellett a miniszterelnök és kíséretének. A miniszterelnök a tíz perczes később indult második vonattal utazott. Az első aféle utcsináló vonat este 9 óra 25 perczkor indult el mintegy negyven munkapárti képviselővel.

A vasuti vonal két oldalán mindenfelé csendőrszuronyok villogása. Minden sorompónál két-két csendőr.

A miniszterelnök vonatának podgyászokocsijában egy szakasz kakastollas.

A képviselők nagy vigassággal töltötték az utazásnak ezt az éjszakáját. Két étkező kocsi állott a rendelkezésükre.

Kolozsmonostoron az átrobogó vonatot hatalmas abezug fogadta és bocsátotta további útjára.

A különvonatok reggel fél 8 órakor futottak be a nagyenyedi állomásra.

A megérkezés.

Az állomáson Sándor Jenő polgármester üdvözölte remegő hangon a miniszterelnököt, mire Lukács László kijelentette, hogy örömmel jött a helyre; biztositotta a polgármestert, hogy ő és líveit méltókká lesznek azokhoz az elődökhöz, akiknek a nevet ismeri az ország. Végül még afelől is megnyugtatta a polgármestert, hogy a megkezdett utról sem terrorral, sem erőszakkal nem engedí magát letéríteni.

Most Török Albert nagyenyedi munkapárti elnök lépett elő és üdvözölte Lukácsot. A miniszterelnök válaszolt és rámutatott arra, hogy a kirándulás nemcsak azért fontos, mert alkalmas neki a politikai közelmúltban történtek megokolására, hanem — és itt rámutatott a munkapártiakra — azért is, mert ime, a kormány pártjának szilárd és megdönthetetlen egységét dokumentálja.

Szuronyok mindenfelé.

A vármegyházát csendőrök fogták körül az itt állomásozó gyalogos zászlóalj is kivonult, a székház oszlopos feljárójánál hajduk foglaltak állást, vigyázni, nehogy igazolvány nélkül valaki is bejuthasson a beszámolóra. Az utcákat csendőrök és katonák lepték el. Nincsen egy zug, egy sarok, ahol fel ne tűnne a kakastoll. A legnagyobb mérvű övintézkedéseket tették meg és kétszáz csendőr van az utcákon czirkálókon kívül készenlétben. A 21. gyalogezred egy zászlóalja, valamint a honvédség is teljes felszerelésben várja a történéseket.

Kissé különös képet nyújt az, hogy a nagyenyedi fogház udvarát is megrakták csendőrökkel és katonákkal.

Felvonulás a vármegyházára.

Ezután megindult a menet. Néma csendben haladtak a kocsi, jobbról-balról csak a csendőrök szalutáltak a miniszterelnöknek, aki a köszöntésükben megnyilatkozó politikai bizalmat előzékenyen fogadta. Éppen mert ilyen halotti csendben történt a bevonulás, rendkívül kellemetlenül érintette a munkapárti vendégeket az a parázs kis tüntetés, amelyet mintegy háromszáz munkás rendezett a Szentkirályi-utca sarkán.

— Abzug, abzug! — hallatszott a hangos kiáltás.

— Abzug Törpö! —

— Le a csendőrgenerálissal!

A szűk kis utcában a rendőrség minden ébersége dacára összeverődtek ezek a munkások, de nemsokára szétoszlatták őket.

Még egy incidens zavarta meg a bevonulást. Szász József főispán épülő házában összegyülekezett egy pár munkás és harsogó abzugolással fogadta a miniszterelnököt, akit ez a szabad véleménynyilvánítás láthatóan kellemetlenül érintett.

A megyeházán báró Bánffy Kázmér alispán, néhai báró Bánffy Dezső fia, néhány rövid szóval üdvözölte a vármegyei tisztikar nevében a belügyminisztert. Érdekes, hogy az alispán nem fogadott el semmiféle utasítást sem az üdvözlésre és visszautasította azt a megbízást is, hogy felkészítést mondjon a munkapárti lakomán.

Tíz óra után Szász József villásreggeli-re invitálta meg a vendégeket. A munkapártiak javarésze meg is jelent a dezsónén, de a miniszterelnök és Székely Ferenc igazságügyminiszter távol maradtak.

A miniszterelnök a főispánnál szállott meg.

A beszámoló.

Lukács László miniszterelnök a megye székházán mondotta el beszámoló beszédét.

Tömeg tolongott már jóval féltizenegy óra előtt a vármegye székházának nagytermében, melynek karzatait részben hölgyközönség tartotta megszállva, részben azonban ideszorult fel a férfihallgatóság egy csoportja is. Zeyk Dániel nyugalmazott főispán, az alsóféhérmegyei munkapárt elnöke. Néhány perczes 11 óra előtt következő szavakkal nyitotta meg a gyűlést:

— Tisztelt uraim! Amidőn a nagyenyedi választókerület mai ünnepélyén az elnöki széket elfoglalom, teszem azt több barátomnak a felkérésére. Szívesen üdvözlöm a megjelent választóközönséget, szívesen üdvözlöm azokat, akik messze földről jöttek hozzánk, hogy máj örömnépegyünkön részt vegyenek és azokat, kik megjelentek köztünk, hogy ünnepélyünk fényét emeljék. Kérem, méltóztassanak a miniszterelnök ö. excellenziájának meghívása tárgyában intézkedni. Ha meg méltóztatnak engedni, leszek bátor e tekintetben előterjesztést tenni. A meghívó küldöttség vezetésére felkérem Folyovics Sándor urat.

Kis várta már meg is jött Lukács László miniszterelnök a küldött-bizottság élén.

Éljenezés és taps fogadta. Zeyk Dániel a következő beszéddel üdvözölte a miniszterelnököt:

— Nagyméltóságú miniszterelnök ur, szeretett képviselőnk! A nagyenyedi kerület választóközönsége osztatlan örömmel és lelkesedéssel értesült nagyméltóságodnak szándékáról, hogy a mai napon megjeleni lesz kegyes és beszámolót fog tartani. Nekem jutott az a szerencse, hogy nagyméltóságodnak ezért köszönetet mondjak. Felkérem, kegyeskedjék a beszámolót megtartani.

Lukács László beszél.

Lukács László miniszterelnök most belefogott beszédébe.

Egy kis mentegelőzés.

Mélyen t. uraim! Méltóztassék megengedni — mondta. — hogy mindenekelőtt őszinte és hálás köszönetemnek adjak kifejezést úgy azért a fogadtatásért, amelyben részesítenek, valamint azért a bizalomért, amelylyel megtisztelték akkor, amidőn a kerület képviselőjévé voltak szívesek engem meg-

választani. Engedjék meg egyúttal, hogy őszinte bocsánatot kérjek a mulasztásért, melyet azal követtem el, hogy csak ilyen későn vagyok abban a helyzetben, hogy itt megjelenjek, képviselői kötelességemet teljesíteni. E mulasztásomnak méntességül, amelyet én értek legsúlyosabban, nem kívánok különböző körülményekre hivatkozni, utalok egyszerűen arra a nagymérvű elfoglaltságra, amely egy eddigi állásomban, valamint a jelenlegiben reám nehezedik és amely lehetetlenné teszi, hogy időm fölött szabadon rendelkezsem. Abból a körülményből azonban, hogy önök t. uraim, szívesek voltak engem másodszer is megtisztelni bizalmukkal, talán szabad arra a körülményre kőveikeztetnem, hogy megbocsátották nekem ezt a mulasztást. (Ugy van! Ugy van!)

Most, amidőn szerencsém van az önök körében megjelenni, hogy számot adjak a jelen országgyűlés működéséről, mindenekelőtt sajnálattal kell konstatálnom azt, hogy az országos nemzeti munkapárt a képviselőház többsége, az a párt, amely az ország érdekében kifejtendő nemzeti munka céljából konstituálta magát, mondhatom keletkezése óta a legújabb időkig csak félkézrel volt képes dolgozni. (Ugy van! Ugy van!) A másik kezével harcolni és védekezni volt kénytelen ama támadások ellen, amelyek az oppozíció és a kisebbség obstrukciója részéről ellene intéztek. (Ugy van! Félkiáltások: Abzug az obstrukció!)

Kirohanás az ellenzék ellen.

A helyzet az volt, t. uraim, hogy a kisebbség, fölhasználván a házszabályainak hiányait és a házszabályok kezelésében létrejött laza és enyhé eljárást, arra a meggyőződésre jutott, hogy a kisebbség hivatva van a parlamenti munka vezetését a kezébe venni és ha nem történik mindaz, amit ő kíván, jogosítva van a parlamenti munkát megszüntetni. Később az ellenzék nem állapotodt meg ennél a passzív álláspontnál, hanem az aktív politikai irányítás terére lépett, programot állított fel, junktimot létesített, a munka sorrendjét megállapította és el volt határozva, hogy amennyiben a többség nem veti magát alá ezen diktátumoknak, amelyet pedig a többség a maga részéről károsnak és veszélyesnek tartott az országra, az ellenzék be fogja szüntetni a parlamentnek egész működését. És ezt a fenyegetését meg is valósította.

Hogy ez t. uraim, tarthatatlan helyzetet idézett elő, azt nem szükséges bővebben bizonyítanom.

A miniszterelnök az obstrukcióval foglalkozik és azt mondja, hogy a többség nem helyezkedett szembe a magyarság érdekeivel.

És ilyen sajátos dolog — így folytatja — az is, hogy egy párt, amely kezdetől fogva csak az önálló hadsereg eszméjére esküdt és ellenünk, akik kezdetől fogva a közös hadsereget tartottuk ugy védelmi, mint financiaális szempontból is előnyösebbnek, ellenünk, mondom, folytonos támadásokat intéztek és ezek az urak egy szép napon lemondanak az önálló hadsereg eszméjéről és rálépnek a mi álláspontunkra és sokkal tvább mennek, mint mi, amennyiben minden szociális és minden nemzeti ellenszolgálat nélkül hajlandók nagyobb áldozatokat hozni a véderő érdekében: a közös hadsereg érdekében, mint mi, akik kezdetől fogva a közös hadsereg álláspontjára állottunk.

Junius 4-ike.

Ilyen körülmények között, azt hiszem, nem szükséges bizonyítanom, hogy a többségnek, miután megkísérelt mindent, miután megkísérelték a legmesszebbmenő alkudozások útján a normális állapotot helyreállítani, eredménytelenül, mondom, nem maradt más hátra, minthogy a többség teljesítse az önmaga iránt és az ország iránt fennálló kötelességeit, keresztül törje azokat a korlátokat, amelyekkel az ellenzéki obstrukció a többséget körülvette és amelylyel éveken keresztül igyekezett megakadályozni a többségi akaratnak kifejezésre juttatását.

Ez történt t. uraim, a junius 4-iki szavazással, amidőn a véderőre vonatkozó és már egy esztendő óta napirenden levő törvényjavaslatot a többség megszavazta a házszabályok formai intézkedéseinek mellőzéseivel, általánosságban és részleteiben és harmadszori olvasásban.

A rettenetes serelem, amely miatt panaszkodnak, az, hogy a törvényjavaslat harmadszori fölolvastása ugyanabban az ülésben történt, melyben az általánosságban és részleteiben megszavaztatott. Itt igaz, t. uraim, hogy ez a házszabályok bizonyos, bár alárendelt formai szabályainak megsértését foglalja magában, csak hogy azok, akik panaszkodnak amiatt, hogy megsértették a házszabályoknak egy alárendelt formális intézkedését, azok nem mondják meg, hogy ők éveken keresztül lábbal taposták a házszabályoknak szellemét, intencióit és egész rendszerét. Ami junius 4-ike után, tehát ezen szavazás után történt, az t. uraim, nem volt egyéb, mint, bár szigorú, de közekvens és kötelező alkalmazása a házszabályoknak és az 1848. évi IV. t. cz. intézkedéseinek azokkal a képviselőkkel szem-

ben, akik a házzal szemben a legnagyobb reniten-
ciát tanúsították.

A házzabályok ezen rendelkezésének szank-
ciója nincs és pedig azért nincs, mert annak ide-
jén, amikor volt ilyen összeütközés többség és ki-
sebbség között és mikor megfelelő szankciót akar-
tunk beilleszteni a házzabályokba, akkor az el-
lenzék azt mondta, hogy ez nem szükséges, mert
morális kötelessége minden képviselőnek, hogy alá-
rendelje magát a mentelmi bizottság határozatának.
Hát sajnos, ez alkalommal elfelejtették a morális
kötelezettség teljesítését és nemcsak azok a kép-
viselők, akik ki voltak zárva, igyekeztek betörni a
törvényhozás termébe, de még azok is segítségükre
mentek, akik nem voltak kizárva és kik többségét
képezték a kisebbségi pártoknak.

Mosakodik a munkapárt.

Hát ilyen körülmény között, t. uraim, midőn
a Ház tekintélye forgott kockán, az elnöknek
egyenesen kötelessége volt berendelni a fegyveres
erőt és így állítani helyre a rendet.

Ebből következik, hogy nem lehet más czélzata
annak a nagy lármának, amelyet az ellenzék üt,
mint az, hogy felkeltse az ország közönségének
könyörületét és hogy mártír színezetben jelenjenek
meg az illetők s így, mártírkoszorúval a fejükön,
annál hatásosabban, annál eredményesebben igat-
hassanak úgy a fensőség, mint a kormány, a több-
ség, az önkörség és mindenféle legitím hatalom ellen.

Ezekután méltóztatnának megengedni, hogy én
is megkísértem tisztázni azt a kérdést, vajjon en-
gem terhelhet-e felelősség azokért a dolgokért,
amelyek a parlamentben bekövetkeztek. Én a vá-
lasztójogról rögtön megbízatásom után kész tör-
vénytervezetet vagy legalább is alapelveit adtam
az ellenzéknek. Ez a törvénytervezet az általá-
nos választói jog elveit a maguk tisztaságában lett
volna hivatva megvalósítani. Az ellenzék elutasít-
otta és kijelentette, hogy még tárgyalási alapul
sem fogadta el. Ekkor egy második törvényterve-
zetet készítettem más alapon és ezt közöltem az
ellenzékkel. Ez a második javaslatom is vissza-
utasított azzal, hogy még tárgyalási alapul sem
fogadják el. Természetes tehát, t. uraim, hogy
ilyen előzmények után nem éreztem magam köte-
lezettnek egy harmadik javaslatot is előterjeszteni.

Polemia Andrásy Gyula gróffal.

Gróf Andrásy Gyula megkozzkázta azt a
véleményt, hogy a kormánynak morális kötele-
sége lett volna békésen megegyezni Justhékkel és
igen nagy Lukács felelőssége, hogy a békét nem
tette lehetővé. Akik ismerik az ő álláspontját,
abból az időből, midőn ő felsége megbízásából el-
foglalta a kormányelnöki széket, azok jól tudják,
hogy abban a véleményben volt, hogy lehető a
béke. Kijelenti, hogy jelezte, hogy a választójogot
hozni fogja. A reformtervezet megalkotásánál pe-
dig nem hagyta figyelmen kívül azokat a szpon-
tákat, amelyek szükségeseznek látszottak. A kor-
mány most egy új, az ellenzék követelésével sok
tekintetben megegyező tervezetet terjesztett elő,
megegyezés azonban ezúttal sem történt. Kossuth
Ferenccz javaslatot terjesztett a Ház elé junktim-
ban a véderővel. Mindezek után kijelentette —
ugymond — hogy tovább óhajt tárgyalni, de a
tárgyalás alapját újból visszautasította az ellen-
zék, tekintettel arra, hogy a kormány fizikai le-
hetetlenségek előtt állott a véderőjavaslat dolgá-
ban. A kormány részéről tehát nem lehet senkit
sem vádolni azzal, hogy a békét nem igyekezett
megteremteni. Az ellenzék mindezek után ultimá-
tumot terjesztett elő. És ha gróf Andrásy Gyula
azt mondja, hogy mindennek dacára meg kellett
volna teremteni a békét, rövid az emlékezőtehetsé-
ge. Mert mindenki tudja, hogy mennyien és hány
oldalról dolgoztak, hogy a béke ne sikerüljön. E
fülött csak mosolyogni lehet.

Kitér a házzabályok kérdésére és kijelenti,
hogy a munkapárt csak a koalíciótól alkotott ház-
szabályt revideálta.

Mi lesz a jövőben.

A jövőre nehéz bármit is mondani, mert az
ellenzék szándékáról mérvadó helyről nem hallot-
tunk nyilatkozatokat. A munkapárt nyugodt, mert
lerakta munkája alapját és biztosította további
munkája lehetőségét. Bár mitsem tudnak az ellen-
zék szándékáról, a legnagyobb jóindulattal fordul-
nak minden olyan terv felé, amely békére irányul.
Az ellenzéknek szükségesnek tartja a parlament
ben, de az ellenzéknek nem az a szerepe, amelyet
eddig betöltött.

A restitució in integrumot szívesen fogadja,
ha az azt jelenti, hogy térjünk vissza a régi becsü-
letes munkához, de visszautasítja, ha a június ne-
gyedik előtti állapotokat czélozza. Lehetségesnek
tartja, hogy olyan törvényeket, amelyeket a kirá-
ly szankcionált és amelyek több százezer ember
javát szolgálják, hatályon kívül helyeztessenek.

Beszél a kisebbség jogairól, majd kijelenti, hogy
a békének személyi kérdések nem lehetnek akadá-
lyai, ezek alárendelhetők magasabb érdekeknek.
Első és legfőbb dolognak tartja a Ház munkaké-
pességét, mert erre szükség van. Elsősorban a
nyugdíjtörvényt kell megalkotni. Ennek a törvény-
nek a részleteiről nem beszél, ennek csak jó tör-
vénynek kell lenni, mert árva és érdemes embe-
rek érdekeit szolgálja. Másodsorban szükség van a
Ház munkaképességére a költségvetés szempontjá-
ból. A költségvetés számos beruházást létesít az
ipar, kereskedelem, tengerhajózás terén, meg akar-
ja a tanítók fizetésrendezését, a kongrua kérdését
oldani. A belügyi tárca keretein belül a közbiz-
tonsági és közegészségügyi újjászervezést óhajtják
megteremteni. A közös költségvetés nem fogja meg-
haladni a mult évit.

Kertelés a választójog körül.

Hogy a választójog reformját a kormány is
szükségeseznek tartja, azt már kifejeztem program-
momban és azt hiszem, ez iránt senki kétségbe-
nincsen. Sürgősnek kell tekinteni, t. uraim, en-
nek a javaslatnak megalkotását azért, mert az a
célunk, — és azt hiszem, mindenkinek az a
célja, — hogy a legközelebbi választás már az új
törvény alapján történjék. Ezért nagyon kell siet-
nünk ezzel a munkálattal, mert különben teljes
lehetetlenség lesz fizikailag ezt a célt elérni. A
kormány mindent meg fog tenni ez irányban,
hogy a kérdés a kellő időben megoldásra jusson
és igen sajnálnám, ha olyan zavaró körülmények
jönnek közbe (Halljuk! Halljuk!), amelyek ezt a
kormány akaratával szemben megakadályoznák.
De szükséges, t. uraim, a választójogi reform;
szükséges első sorban azért, mert egy nagy tár-
sadműi igazságtalanságnak a reparációját van
hivatva eszközölni. Másrészt szükséges fontos
politikai szempontból. Az állam folytonosan na-
gyobb és nagyobb szükségletekkel áll elő, nagyobb
és nagyobb áldozatokat követel a társadalomtól.
Azokat az eszközöket, amelyek az állam növekedő
szükségleteinek kielégítésére hivatva vannak,
csak akkor szereshetjük be, ha folyton bővítjük
és mélyítjük azt a rezervoirt, amelyből ezeket a
szükségleteket kielégíthetjük, aki természetesen
magával hozza a jogok kiterjesztését is. Ezzel t.
i. a jogok kiterjesztése is együtt kell, hogy jár-
jon és különösen az első sorban a választói jog-
nak a kiterjesztése.

A cél tehát az, t. uraim, hogy a választói
jog tekintetében elmenjünk a kiterjesztés rezoná-
bilis legmesszebb határáig, addig a határig, ame-
lyen tulmenve már az országnak legvitálisabb
érdekei szenvednének sérelmet, amit azt hiszem,
senki, aki hazafiasan gondolkodik, tőlünk joggal
nem kívánhat. De ki kell terjesztenünk és na-
gyobb lépést kell tennünk e tekintetben, mint
államok tették, t. uraim, azért, mert mi elmarad-
tunk e tekintetben és így kénytelenek vagyunk
egy nagy lépéssel pótolni az elmaradottságot. Kül-
önös súlyt kell helyeznünk azokra a társadműi
osztályokra, amelyek akkor, amideőn a mai vá-
lasztójogi törvény készült, még jóformán nem is lé-
teztek (Ugy van!) amelyek azután keletkeztek,
amelyek az ipari fejlődés következtében ma már
igen tekintélyes szerepet játszanak az országban.
(Ugy van!) amelyek ugy képzetségükkel, mint
az állami terhekben való részesedésükkel fogva
teljes joggal igényelhetik, hogy ők a választói
jogban részesíttessenek e ezért különös súlyt kell
helyeznünk arra, hogy ezeknek az igényei kielé-
gíttessenek és kielégíttessenek főképpen azáltal
is, hogy egyes nagyobb ipari centrumokban (Ugy
van!) tehát nagyobb városokban a választókerüle-
tek száma szaporíttassék. (Élőnk helyeslés.)

Titokban tartott részletek.

Én t. uraim, nem vagyok abban a helyzetben,
hogy ma önöket a választójogi tervezet részletei-
vel megismertessem. Ez a tervezet még nem ment
keresztül mindazokon a retortákon, amelyeken min-
den törvényjavaslatnak keresztül kell mennie, mi-
előtt nyilvánosságra jutna. Éppen azért, engedjék
meg, hogy csak igen általános vonásokban jelez-
zem a kormánynak e tekintetben való álláspont-
ját. (Halljuk! Halljuk!)

A választójogi törvény az értelem eszuszra
lex alapítva és pedig oly módon, hogy akik az ér-
telmességnek magas fokán állanak, azok minden
további, külön kellék nélkül megszerzik a választó-
jogot. Ott azonban, ahol az értelmesség nagyon ala-
csony fokon áll, ott okvetlen kell gondoskodni bizo-
nyos megbízhatósági kellékekről, ami, azt hiszem,
a rendszer általánosságával nem jön összeütközésbe,
azért, mert ezek a külön megszerzendő kellékek
igen alárendelt jelentőségűek lesznek, (Halljuk!)
ugy hogy azokat mindenki könnyű szerrel megsze-
rezheti.

A titkosság eszméjét a szavazásnál be akarjuk
hozni a gyakorlatba mindenütt, ahol ennek indo-
koltsága és jogosultsága fenforog.

A választás tisztaságát akarja — folytatja a
miniszterelnök — biztosítani az által, hogy a
presszió lehetőségét kizárja. Továbbá nemzeti
szempont megóvása szempontjából új kerületi be-
osztást létesít. Akik nem találják eléggé liberális-
nak ezt a választójogi reformot, csak azok közül
valók, akik egy választójogi reformmal már meg
akarták ajándékozni egy ízben a nemzetet. Ebben
a választói jogban, amit az egyik kézzel adtak, azt
a pluralitással elvették. Ezek nem jelentkezhettek,
mint a népjogok barátai.

Még röviden szólott választóihoz, azután be-
fejezte beszédét, amire a miniszterelnök kísérete él-
jenzett.

Bizalom Lukácsnak.

A terem hallgatósága nagyrészt a munkapárti
képviselők közül telt ki. A képviselők valósággal
körülülték a pódiumot, amelyen Lukács beszélt és
természetesen zajos tetszésnyilvánításokkal kísér-
ték szavait. A nagyteremben különben óriási hő-
ség uralkodott. A nagyenyedi polgárok nem tulsá-
gosan nagy számu sorai közül még a beszéd közé-
pén sokan távoztak.

A beszéd végével dr. Müller Jenő, a munka-
párt alelnöke köszönetét fejezte ki a miniszterel-
nöknek, majd bizalmat szavaztak képviselőjüknek.

Ezután Zeyk Dániel elnök köszönte meg a
miniszterelnök beszámoló beszédét, mire az ülés
negyed egy órakor Lukács László miniszterelnök
lelkes éltetésével véget ért.

A miniszterelnök rövid pihenő után egy órá-
tól kezdve számos küldöttséget fogadott.

Küldöttségek fogadása.

A főispáni irodának lakosztálylva átalakított
helyiségeiben fogadta Lukács László a küldöttsége-
ket. Az első küldöttség volt Alsófehérmegye és négy
rendezett tanácsú városa. A küldöttséget báró
Bánffy Kázmér alispán vezette, aki a vármegye és
annak tisztikara nevében üdvözölte a miniszterel-
nököt, kérve további jóindulatát.

Ezután a főispánok tisztelegtek nála, majd az
egyházak. Együttesen jelentek meg a róm. kath., a
ref., a luteránus és a zsidó hitközségek küldöttsé-
gei, akiket Török Bertalan róm. kath. egyházi fő-
gondnok vezetett, s aki igen szép beszédben üdvö-
zölte a miniszterelnököt.

Ezután következett Kis-Küküllőmegye küldöt-
tsége, amelyet Pekri Sándor, a munkapárt elnöke
vezetett.

Hunyadmegye küldöttségét Mara László fő-
ispán vezette.

A nagyenyedi Bethlen-kollégium elüljárósága
és tanári kara dr. Garda Kálmán elüljárósági he-
lyettes főgondnok vezetésével jelent meg.

Kolozsvár város Lendvay Emil kir. tanácsos
vezetésével küldött egy küldöttséget, Dózsa Alber-
tet, Kolozsmegye alispánját, ki szintén ott volt a
küldöttségben, mint régi ismerősét nagy örömmel
üdvözölte a miniszterelnök.

Ezután az állami tisztviselők küldöttsége tisz-
telgett a miniszterelnöknel. A küldöttség nevében,
amelynek tagjai között nők is voltak, Albert István
műszaki tanácsos üdvözölte a miniszterelnököt,
mint a megye szülöttjét.

Karlsruha Fülöp honvédelezredes nagyenyedi
állomásparancsnok tisztelgése után a nagyenyedi
munkapárt küldöttsége jelent meg Zeyk Dániel
nyugalmozott főispán vezetésével.

A küldöttségek sorát fél három órakor a ba-
lázsfalvi magyarok zárták be.

Minden küldöttség szónokának a miniszterel-
nök néhány szóval válaszolt.

A bankett.

A Fehér-szálló kerthelyiségében ezer teritékü
bankett volt. Az első felköszöntőt Szász József főis-
pán mondotta, éltetvén a királyt. Lázár István a
miniszterelnököt köszöntötte fel.

Lukács László szólalt fel ezután. Különös já-
téka a sorsnak, — ugymond — hogy én, aki 30 év-
vel ezelőtt abban a városban, mint a törvényható-
ságnak egyik szerény tagja, kezdtem meg politikai
működésemet, ma, mint az önök képviselője és
az ország miniszterelnöke jelenek meg, hogy
számot adjak azon tevékenységéről, melyet az a párt
fejtett ki, melynek szerencsém van ez időszerint
vezetője lenni. Hogy ezen két időpont közt mennyi
munka, mennyi fáradság, mennyi remény, mennyi
csalódás, mennyi siker és mennyi dicsőség és meny-
nyi igazságtalan támadás halmozódott össze, ezt
egy rövid beszéd keretében elmondani nem lehet.
Hát ad a gondviselésnek, hogy lehetővé tette,
hogy nemcsak tanuja, hanem részben részese is le-
hetett annak a haladásnak, fejlődésnek, melyet e
hosszu idő alatt a nemzet és az ország elért. Min-
denben haladtunk, mindenben fejlődünk, csak egy
dologban nincs haladás, csak egy dologban van

visszaesés és ez a politikai bölcsesség. Talán igaztalan is vagyok — ugymond — talán igen sötéten látom a helyzetet, talán mégis van valamelyes haladás e tekintetben is, mert hiszen azt gondolom, a mai viszonyok között is az olyan események, mint aminők a híres november 18-ika után történtek, mégsem fordulhattak elő. Tehát van valamelyes haladás, de nincs olyan, aminőre szükségünk lenne. Pedig a politikai bölcseségtől és a politikai okosságtól függ e nemzetnek sorsa. Alsóféhérmegyében mindig akadtak kiválóságok politikai téren, akik nagy belátással és bölcseséggel intézték az ügyeket, e nagy férfiaknak, híres családoknak ma is élő tagjára, aki hozzá legközelebb áll, Zeyk Dánielre, a munkapárt alelnökére őríti poharát. (Éljenzés.)

Váro Ferenc Székely Ferenc igazságügyminiszterre őrítette poharát, ki válaszában Nagyenyed becsületes polgárságát élte. Felköszöntőket mondottak még báró *Bánffy Kázmér* alispán, *Gazda Kálmán dr.*, *Szalavszky Gyula*, *Fuchs Nándor*, *Zemplény* máv felügyelő *Tisza Istvánt* élte. *Török Bertalan*, *Zeyk Dániel*, *Dániel Gábor*, *Esterházy Kálmán gróf*, *Sántha Antal* stb.

A hazautazás.

A bankett után a miniszterelnök több helybéli notabilitást látogatott meg, majd este nyolcz órakor gyűlt össze a miniszterelnök és kísérete. Innen a pályaudvarra mentek, ahonnan két különvonat vitte az egybeseregletteket Budapestre.

Budapest, augusztus 15.

Gróf Apponyi Albert hazaérkezése.

Gróf Apponyi Albert, ki családjával egyik francia fürdőhelyen nyaral, e hó végén érkezik vissza éberhardi birtokára, ahonnan szeptember elején jön a fővárosba.

Tisza István Törökkanizsán. Mint már jelentettük, gróf *Tisza István* tegnap reggel Nagyszalontáról Budapestre és Szegeden át Törökkanizsára ment látogatába s nem Nagyenyedre. Nagyszalontától Szegedig esendörök voltak a vonaton és budapesti detektívek őrizték Tiszát, aki a feleségével, fiával és Bethlen Pál gróffékkal Törökkanizsára utazott unokanővérének: *Maldeghe* grófnának és régi hívének: *Tallián Béla* bárónak látogatására. Törökkanizsára így rokont látogatni ment Tisza, de összekapcsolták ezt egy kis politikai ünnepléssel is. Már az állomáson küldöttség várta s beszéddel üdvözölték, vacsora után pedig fátylasmenetet akartak rendezni Tallián emberei. Estére azonban zápor kerekedett, zuhogott és így bizony alig háromszázan gyűltek össze a Maldeghe-kastély terrassza előtt, ahol Tiszát dr. *Bolgár István* pártelnök üdvözölte. A politikáját méltatta, férfiasságot dicsőítette, végül a Kovács Gyula mevényletétől való megmenekülése fölött való örömet fejezte. *Tisza* megköszönte az üdvözlést s elmondotta, hogy ő neki a munkás társadalom a régi ideálja s amit tett, azt ennek az ideálnak szolgálatában tette. Beszédét így fejezte be:

— Azt hiszem, a becsületes és tisztességes embernek, annak, aki érdemessé akarja tenni magát polgártársai megbecsülésére, első kötelessége hazabizás és ingadozás nélkül mellétekinteteket nem ismervo, híven és becsületesen teljesíteni kötelességeit. Ezt igyekeztünk megtenni, tisztelt uraim, és bármi kövtekezett volna és kövtekezék reám, a becsületesen teljesített kötelesség felomelő tudása biztosítja lelkemnek nyugalmát. És ha ezen az uton előrehaladva, sikerül polgártársaimnak rokonszenvét, becsülését, szeretetét kiérdemelni, ez a legszebb jutalom, amit a közélet férfia várhat. Tisztelt uraim, azért a becsületes és férfiassá baráti szeretetért, amely önöket idehozta, hogy baráti kezüket nyujtsák felém, fogadják egy becsületes ember igaz köszönetét.

Tisza beszéde alatt zuhogott az eső s alig fejezte be szavait, a tüzoltók, mint daloskór, már rázendítettek a himnuszra és a közönség sietve elszéledt. Mindenki sietett; kilencz órára hirdették az ünneplést, de már félkilenczkor hozzáfogtak s kilenczre maga maradt a család a Maldeghe-kastélyban.

A bosnyák véderőtörvény. A hadsereg hivatalos lapjának legutóbbi száma Bilinski közös pénzügyminiszter által ellenjegyzett császári rendeletet

közöl, amely új véderőtörvényt léptet életbe Boszniában. A bosnyák véderőtörvény általában megegyezik a magyarral, de sok részlet tekintetében eltér tőle. A bosnyák védköteleseknek nem lehet ezentul sorszámot vásárolni és a póttartalékon meg a rendes tartalékon kívül a második és harmadik tartalékok is életbeléptetik számukra. A boszniai csapatok integráns részei a közös hadseregnek. A védkötelezettség általános, a 19. évvel kezdődik és a 42. évben ér véget. A második és harmadik tartalék csak mozgósítás esetén teljesít, fegyveres szolgálatot. Az idei bosnyák ujonckontingent 6392-ben állapítja meg a rendelet. Boszniai illetőségű magyar és osztrák alattvalókra, valamint oly bosnyákokra, akik az osztrák, vagy a magyar állampolgárságot megszerezték, nem a bosnyák, hanem a magyar, illetőleg az osztrák véderőtörvény rendelkezései érvényesek.

Ellenzéki beszámoló. Borszékrol jelentik: Sümegei Vilmos Justh-párti képviselő vasárnap délután tartotta meg beszámolóját igen nagy érdeklődés mellett.

Ellenzéki népgyűlések Biharvármegyében. Nagyváradról jelentik: A biharvármegyei négyvennyolczas függetlenségi párt elhatározta, hogy a vármegye összes kerületében tiltakozó népgyűléseket rendez szeptember hó folyamán. Az első népgyűlést szeptember elsején Biharon tartják meg. A népgyűlésen az egyesült ellenzék számos tagja megjelenik. Tiltakozó népgyűlést fognak tartani Ugrán is.

KÜLFÖLD.

A török válság.

— Gróf Berchtold akeziója. —

Budapest, augusztus 15.

A monarchia, amelynek tözsomszedságában a legsúlyosabb válságokkal küzd Törökország, végre megmozdult. Segítségére siet a török kormány abban, hogy az albánokkal való béke komoly és tartós legyen: *Berchtold* gróf közös külügyminiszter, akinek eddig még kevés alkalma nyílt diplomáciai készségeinek a bemutatására, afféle nemzetközi gyámságot tervez. Kérdés, hogy a független autonómiára áhító albánok meg fognak-e békülni az internacionális ellenőrzés gondolatával.

Távirataink a következők:

Bécs, augusztus 15. Diplomáciai és politikai körökben nagy feltűnést kelt az a pár soros hír, mely egyes bécsi lapokban ma reggelre gróf *Berchtold* osztrák és magyar külügyminiszternek a portánál tervezett nemzetközi akeziójáról hoz jelentést. Jól értesült forrásból az ügy mai stádiumáról ezeket tudtuk meg: A Balkánon érdekelt európai nagyhatalmak már régóta igyekeznek a porta politikáját abba az irányba terelni, hogy a Törökország területén lakókülönböző népelemek, így elsősorban a keresztény albánoknak bizonyos tekintetben autonóm kormányzatot adjon. Az ifju-török uralom mindaddig ridegen visszautasította az ilyen decentraliztikus követeléseket. Az új kormány hajlandó békét teremteni a balkán törzsek között és ennek érdekében engedményekre is kapható, elsősorban hajlandó Macedóniának bizonyos önkormányzatot adni, bár attól tart, hogy ezzel magára haragítja a mohamedán lakosságot. *Berchtold* most segítségére akar menni a török kormánynak, hogy ezt a szándékát megvalósítsa. Egy szófiai jelentés már azt is elmondja, hogy körülbelül milyennek képzelik Macedónia autonómiáját. A szultán egy kormányzót nevezne ki az autonóm tartomány élére. A kormányzó mellett nemzetközi tanácsot, afféle minisztériumot szerveznének, amely olasz, angol, francia és osztrák magyar diplomatákból, vagy inkább szakemberekből kerülne ki. Az osztrák vagy magyar diplomata a földmívelési ügyekért kapná. — *Georgis* egyetemi tanár, ari az idén a macedonkomité megbízásából az európai kormányoknál eljár, állította fel ezt a programot. A jegyzék-

váltás most folyik a nagyhatalmak között és ha a hatalmak egymásközt megegyeznek, ami az eddigi jelekből valószínű, megtörténik a közös jegyzéknek Konstantinápolyban való átadása. Gróf *Berchtold* ma Ischlben kihallgatáson jelenik meg a királynál és ez az audiencia is összefüggésben áll ez új békeakezióval.

Bécs, augusztus 15. Gróf *Berchtold* Lipót közös külügyminiszter ma este Ischlbe utazott. A külügyminiszter holnap délelőtt tíz órakor jelenik meg audiencián a király előtt. Gróf *Berchtold* résztvesz a holnapi udvari ebéden.

Szaloniki, augusztus 15. Mivel Albániában a nyugalom mindinkább visszatért, jelenleg a csapatok egy részének visszavonásáról tárgyalnak. Szalonikibe küldött csapatok ismét visszatérnek helyőrségükre, annál is inkább, mert *Ibrahim* basa azt hiszi, hogy a további tárgyalásai nem fognak nehézségekbe ütközni. Eibaszamba 15 dél-albán vezér érkezett, akik *Hasszan* bejjel Prisztinában összeköttetésbe léptek, hogy az ottani egyezségekről pontos felvilágosítást kaphassanak.

Berlin, augusztus 15. A szultán megengedte a trónörökösnek, hogy hosszabb időre elutazhassék külföldre. *Jussuf* Izzedin trónörökös néhány napot Bécsben akar tölteni, aztán Svájcba megy s ott több hétig marad. Lausanneban találkozása lesz a béketárgyalásokra delegált *Fusinato* és *Volpi* olasz megbízottakkal. Svájcából a trónörökös Párisba készül.

Konstantinápoly, augusztus 15. A kormány tagjai azon fáradoznak, hogy rábírák *Zia* basa belügyminisztert lemondásának visszavonására. Ha *Zia* basa ragaszkodnék elhatározásához, vagy *Ibrahim* basát, vagy *Rasid* béget, az entente liberte tagját, nevezik ki belügyminiszterre. — A kabinetben *Kiamil* basa álláspontja kerekedett felül, amely a legkiméletlenebb harcot követeli az ifju törökök ellen. Ennek következtében *Hilmi* basa lemondását is valószínűnek tartják.

Szofia, augusztus 15. Illetékes szófiai helyről jelentik, hogy a bolgár kormány azzal a kéréssel fordult a hatalmakhoz, hogy tegyenek lépéseket Konstantinápolyban a kocsanai véregzésben bűnös törökök szigorú megbüntetése végett. A hatalmak részéről eddig válasz nem érkezett.

Róma, augusztus 15. Most jutott köztudomásra a kormány új flottaprogramja, amely rengeteg milliókat fog fölemészteni. A tengerészeti minisztérium azt tervezi, hogy a közel jövőben 14 páncczelost, 36 torpedóvadászt, 60 torpedónaszádot és 60 tengeraltjáró naszádot építtet.

Konstantinápoly, augusztus 15. A lapok szerint promulgálták azt az iradét, amely az albán követeléseket engedélyezi.

Szaloniki, augusztus 15. *Zia* Effendi, tüzérségi kapitányt, *Mitrovicza* előtt ismeretlen ember agyonlőtte. A tettes elmenekült.

Egy vasuti ór ma a szaloniki-üszkübi vasut Hamatogo állomása közelében egy a sinekre fektetett dinamit-bombát talált, amelyet még a vonat elhaladása előtt el tudtak távolítani.

Uralkodó-változás Marokkóban. Gibraltárból táviratozzák: *Muley Hafid*, Marokkó volt szultánja, tegnap háremével és kíséretével együtt ideérkezett és átszállt egy francia hadihajóra, amely Marseillebe viszi. A volt szultán a legnagyobb lelki nyugalommal hagyta el országát és az ottani kikötőben szenvedélyesen fotografált. *Muley Hafid* a „Martin” tudósítója előtt azzal indokolta meg lemondását, hogy nem akart megmaradni a trónon, mert tovább is barátságos viszonyban akar élni Franciaországgal és előre látta, hogy megmaradása esetén temperamentuma olyan eseményeket idézett volna elő, amelyek a jó viszonyt megzavarták volna. Minden nehézséget el akar háritani a franciaik utjából és lemondása ennek az őszinte akaratnak a folyománya. — Marakesből jelentik, hogy *El Hiba* trónkövetelő a város közelébe érkezett és a Lus-terület összes kaidjai szultánnak kiáltottak ki.

Párisból jelentik: A Havas-ügynökség jelentik: *Muley Hafid* augusztus 12-én lemondott. Mielőtt el-

hagyta Rabatot, levelet intézett a marokkói főkor-mányzóhoz, melyben megerősíti teljes egyetértését a francia kormányval és Muley Jussufot jelöli utódjának. Ezen okmány tehát authentice megállapítja, hogy lemondása önként következett be és hogy megadta beleegyezését az új szultán választásához. A francia kormány erről az Algesiras egyezményt jegyző hatalmáknál akkreditált képviselőit értesítette. El Mokri, a maghzen és a notabilitások délután 4 órakor tudatták *Lyautey* főrezidenssel a szultán kinevezését. A lakossága örömtüntetéseket rendezett. — Marseilleből jelentik: Muley Hafid volt szultánt délelőtt 10 órakor érkezett és azonnal partraszállott.

Botha kitüntetés. Londonból jelentik: Botha Lajost, a délafrikai unió miniszterelnökét, a burok volt hadvezérét a brit hadsereg tiszteletbeli tábornokává nevezték ki.

Az amerikai képviselőház Taft ellen. Washingtonból jelentik: A képviselőház — Taft elnök tiltakozása dacára — 172 szavazattal 83 ellenében elfogadta az aczéltörzstre vonatkozó törvényt. Azt hiszik, hogy a szenátus e törvényhez nem fog hozzájárulni.

Poincaré sikere. Párisból jelentik: Bármily kiesinyő hangon irnak is a német lapok *Poincaré* oroszországi látogatásáról, kétségtelen, hogy ez az ut nagy sikerrel járt és ellensúlyozta a baltisportit találkozót. Ezt fejezi ki a „Temps“ jelentése is, amelyik szerint *Poincaré* tegnap táviratot küldött Fallières elnöknek, amelyben a legtejemebb megelégedését fejezi ki a czárral és az orosz államférfiakkal a függő politikai kérdésekről folytatott tanácskozásának eredményéről. A megbeszélések közt első helyet foglalta el a Balkán-kérdés és ennek eredménye az, hogy a hatalmak mindenképpen meg fogják akadályozni Törökország feldarabolását. Így első sorban Bulgáriát óvni fogják minden elhamarkodott lépéstől Macedóniában. A „Rosszija“ egyik nyilván sugalmazott cikkelyében azt írja, hogy *Poincaré* és Szasonov külügyminiszter egyik legutóbbi tanácskozásukon kölcsönösen azt az öhajtszerű véleményüket fejezték ki, hogy Törökországnak be kell látnia, hogy az Olaszországgal szemben való ellentállásának folytatása teljesen céltalan és még a nemzeti büszkeség kielégítésével sem okozható meg, mert Tripolisz soha sem volt jövődelmi forrása Törökországnak. Törökországnak tehát az európai és ázsiai birtokok megtartására kellene gondolnia és nem volna szabad elfelejtenie, hogy a háboru még ezeken a birtokokon is rést üthet. Pétervári politikai körökben sok szó esett arról, hogy *Poincaré* lesz a köztársaság elnöke és erre nézve *Nikolajevics* Miklós nagyherceg is czélzást tett *Poincaré* előtt, akihez így szólt:

— Ha legközelebb ismét Pétervárra jön, államfőt megillető tisztelettel fogjuk fogadni.

— Oh nem — felelt *Poincaré* — én nem vagyok jelölt, még pedig családi okok miatt, de különben se vágyom erre a méltóságra!

EGYHÁZAK.

— (Harez a püspökségért.) Egy olvasónk írja: Egy szabocsmegyei lap Hajdudorogot „koldus, elmaradt falunak“ bélyegzi. Az igazságnak elferdítése legjobban jellemzi azon eszközöket, melyekkel Nyiregyháza pártfogói a püspökségért küzdenek. Hajdudorog annyira nem koldus, hogyha 15—20 vagyonos polgárt kiválasztunk, azok minden megéröltetés nélkül megvehetnék a nyiregyházi görkath. hitközséget papostul, mindenestől. A püspökségért hozott félmillió korona áldozatát Hajdudorog egyhangú lelkesedéssel és minden anyagi megeröltetés nélkül hozta meg. Elmaradottsága ellen pedig legjobban bizonyít az a körülmény, hogy a legutolsó utcájában is aszfalt-járda van; közintézményei — egy nagyközségnek megfelelően — mintaszerűek és ezenkívül a villanyvilágítás és csatornázás létesítése folyamatban van. Karácsond, Szász György, egri gyógyszer. tanító.

Kisiklott gyorsvonat.

Katasztrófa a Budapest—Temesvári vonalon.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 15.

Nagy vasuti katasztrófa történt ma a budapest—temesvári vonalon. A váltóór hanyagsága folytán, hibás váltóállítás történt és a 708. számú gyorsvonat Oroszlámos állomásnál kisiklott. A három utolsó kocsis elszakadt a többi kocsitól, kiugrott a sínekbe és belefuródott a földbe.

Oriási recsegés-ropogás, rémes jajgatás töltötte be a levegőt. Az utasok, akik a kisiklott kocsikban ültek, utolsó órájuk megérkezését hitték. Majdnem kivétel nélkül valamennyien súlyosan megsebesültek. Egy vonatkaritónő, aki éppen a kettészakadt vonat átjáróján állt, halálosan sebesült meg. Rajta kívül még három utas sebesült meg veszedelmesen.

Sokan eszméletlen kívül, ájultan kerültek el a kocsikban. Fejetlenség, zürzavar uralkodott mindenütt. Senki se tudta, hogy mihez fogjon. Orvos nem volt az utasok között és így a szerencsétlenek hosszú ideig minden segítség nélkül vergődtek a kocsikban összetörődött súlyos utiböröndök között.

A táviratilag odahívott mentők csak nagy-sokára érkeztek meg, hogy a halállal vívódók életét megmenthessék.

A vasutigazgatóság azonnal szigorú vizsgálatot indított, amde az ilyen utólagos vizsgálattal csak azt konstatálhatják, hogy a magyar államvasut rosszul fizetett személyzete között elég sok a hanyag és lelkiismeretlen alkalmazott.

Temesvári tudósítónk a végzetes katasztrófáról a következőket jelenti.

Ma délután Oroszlámos állomás közelében a Budapest-temesvári 708. számú gyorsvonat három utolsó kocsija kisiklott és egy személy halálosan, számosan súlyosan megsebesültek.

A hat Pullmann-kocsiból álló vonat nagy sebességgel robogott az állomás előtt, mikor mintegy ezer lépésnyire az állomástól a vonat egyszerre kettészakadt, három kocsi a sínekbe kiugrott és a földbe furódott. A zsufolásig megtelt, oldalt dőlt kocsikban óriási pánik támadt. A hosszú kocsikból az utasok alig tudtak kimenekülni. A mozdonyvezető mintegy 300 lépésnyitávolságban megállította a mozdonyt a megmaradt kocsikkal, mire az utasok rémülten segítségükre siettek a szerencsétleneknek. Különösen nagy volt a pánik az utolsó kocsiban, mely közvetlenül Fiuméből jött és hat temesvári családot hozott gyermekekkel, részben Abbáziából, részben Czirkveniczából. Az anyák rémülten keresték gyermekeiket, kik közül többen a reájuk hullott börtöndöktől megsebesültek. Az egyik anya nagy kiáltások között kereste gyermekét a nevelőnővel, kiket hamarosan nem talált meg, mert a toilette-fülkében voltak, ahonnan nem tudtak kimenekülni.

Halálosan megsebesült Fekete Jánosné félegyházi vonatkaritónő, aki éppen a kettészakadt vonat átjáróján állt és így a lökés következtében kibukott. Súlyosan megsebesült két szegedi pincér is, akik a különkocsiban éppen befejezték az ebéd felszolgálását és az edények összehordásával voltak elfoglalva. Megsebesültek még báró *Manassy-Bartho* György, temesvári földbirtokos, két temesvári asszony és egy nevelőnő; utóbbi az ijedségtől annyira rosszul lett, hogy Temesvárig nem sikerült eszméletre kelteni.

A szerencsétlenség okát eddig nem sikerült kideríteni. Az egyik verzió szerint tengelytörés köpezte az okot, a másik verzió a váltóór okolja, aki néhány nap óta helyettesi minőségben működik és mert a nagyobb távolságban lévő őrházból dirigálta a váltót, azt előbb visszaállította, semhogy kellett volna.

A vonaton mentő és orvosi segély véletlenül nem volt; Hauer Jenő állomásfőnök a kalauzokkal nyújtotta az első segílyt. A súlyosan megsebesült Fekete Jánosné és a pincézeket külön vonaton Szegedre szállították, a többi utasokat a sértetlenül maradt kocsikban vitték tovább. A vonat nagy késéssel érkezett Temesvárra, hol az utasok hozzátartozói nagy izgalommal várták családtagjaikat.

A szerkesztőség telefonja 788.

A kiadóhivatal telefonja: 706.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár: péntek, augusztus 16. — Róm. kath.: Rókus hv. — Prot.: Rókus. — Görög-orosz: augusztus 3. Izs. — Fauszt. — Zsidó: Elul 3. — A nap két reggel 4 óra 57 perczkor, nyugszik este 7 óra 10 perczkor. — A hold két reggel 9 óra 27 perczkor, nyugszik este 8 óra 50 perczkor.

Náray Szabó Sándor közoktatásügyi államtitkár fogad délután 4 órakor.

Balogh Jenő közoktatásügyi államtitkár fogad délután 5 órakor.

A posta- és távirat vezérigazgatója fogad déln 12—2-ig.

Sorozás a Mária Terézia laktanyában. I. korosztály, 401—600 sorsszámig. — Sorozás a Központi városbázán, II. korosztály 601—900 sorsszámig. — Bemutató-előadás a Budai Színkörben este fél 8-kor. — A Budapesti Posta- és Távirat Tisztv. Sportegyes.-nek nemzetközi athletikai viadala a F. T. K. Üllői-ut sporttelepén. — Osztrálysorsjegyek húzása reggel 9 órakor. — Japánkiállítás a Teréz-körut 7. szám alatti földszinti termekben. Nyitva egész nap. Belépődíj nincsen. — Petőfi-Ház (Bajza-utca 21.) Nyitva 10—2-ig. Belépődíj, keddi kivétellel, 1 korona.

Nyitvalevő múzeumok: Nemzeti Múzeum régi képtára 9—2-ig. — Ernst Múzeum (Nagymező-utca 8.) 9—6-ig. — Fővárosi Múzeum 9—1-ig. — Gyermektanulmányi Múzeum (Mária Valéria-utca 12.) 9—12-ig és 6—8-ig. — Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. — Néprajzi Múzeum 3—6-ig. — Társadalmi Múzeum (Mária Valéria-utca 12.) 9—12-ig és 6—3-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: Fővárosi Könyvtár 9—2-ig. — Iparművészeti Múzeum Könyvtára 9—12-ig és 6—8 óráig. — Kereskedelmi Múzeum Könyvtára 9—2-ig. — Statisztikai Könyvtár 10—1-ig.

Nyitvalevő képtárak: Vegyes kiállítás a Könyves Kálmán művészeti szalonjában (Nagymező-utca 37—38.) Nyitva 9—7-ig. Belépődíj nincsen. — A Szépművészeti Múzeum modern képtára. Nyitva 10—2-ig. — Történelmi Képtár, Nyitva 10—2-ig.

— A király Gödöllőn. A „Neues Wiener Tagblatt“ értesülése szerint *Ella* főhercegnő esküvője *Waldburg* gróffal nem október 4-én lesz, mint ahogy eredetileg tervezték, hanem már szeptember 20-án, mert a király jelen akar lenni unokájának menyegzőjén, már pedig a delegációk ülészakának megnyitása után *Gödöllőre* készül.

— Magyar nemesség. A király Radnai Károly fővárosi szénnagykereskedőnek, a közgazdaság terén szerzett érdemei elismerésül, *Muraközi* előnévvel a magyar nemességet adományozta. Megengedte ezenkívül a király, hogy Radnai ezentul a *Radnay-Rózsay* kettős családnevet használhassa.

— Henrik herceg ötvenedik születésnapja. Most tölti be ötvenedik évét *Henrik* porosz herceg, Vilmos császár fivére. A legzűkebb családi körben fogja megünnepelni születésnapját kieli kastélyában, csak a sportklubok küldöttei hivatalosak az ünnepre, mert a herceg egész életét a sportoknak szenteli. E hó 18-án *Henrik* herceg *Wilhelmshöhe*be utazik a császárhoz s részt vesz azon az udvari lakomán, amelyet Vilmos császár *Ferencz József király születésnapja alkalmából* rendez. Másnap a herceg elbucszik a császártól és Japánba utazik.

— Az első *Dreadnought* tisztikara. Jelentették, hogy haditengerészetünk első *dreadnought*-hajója *Trieszt*ből hétfőn tette meg az első nyolczórás próbahajózását. A sikerült és minden tekintetben kifogástalan próbamenet után a „*Viribus Unitis*“ kedden Pólába érkezett s a jövő hét folyamán lesznek a hivatalos próbautak, amelyek után végleg átveszi a haditengerészet vezetősége az első *dreadnought*-ot. Szeptemberben már beosztják az új hajót a hajórajba. Legénysége 1070 emberből fog állni. Tisztjei a következők lesznek: Parancsnok: *Wilenik* sorhajókapitány, helyettese *Wilfan* korvetkapitány, tisztje: *Spiess de Bracciforte*, *Paradeiser*, *Marchetti*, *Leschanovszky*, *Schmidt*, *Rónay* és *Leon* sorhajóhadnagyok, *Scheditz*, *Müller*, *Blumenthal* fregatthadnagyok, *Baumann*, *Alberti*, *Pospischill* zászlósok és *Hertelendy*, *Szaszkiewicz*, *Trunkwalter*, *Mayr*, *Huyn* gróf, *Relman* és *Groschmied* tengerészhadapródek.

— *Ferdinánd király jubileuma*. *Tirnovó*ból jelentik: *Ferdinánd* bolgár király jubileuma ma ment végbe az előre megállapított ünnepségek között. A környékből a nép *Tirnovó*ba özönlött. A királyt a miniszterelnök üdvözölte és kiemelte Bulgária fejlesztése körüli érdemeit.

— Házasság. *Ehrlich G. Sándor*, *Ehrlich G. Gusztáv* kir. tanácsos fia, a füleki zománcezeleny-gyár vezetője, ma déln kötött házasságot *Klein* Elzával, *Klein* Pál földbirtokos leányával.

Borsoschy Frigyes festőművész, a Művészház titkára és *Fischer* Jolán házasságot kötöttek.

— **Hadosztályparancsnokság Nagyváradon.** Nagyváradról jelentik: Az új véderőtörvény értelmében a honvédséget több intézménnyel fogják gazdagítani. Nemcsak tüzérséget fognak felállítani, hanem hadosztályokat is fognak kapni, úgy a lovasság, mint a gyalogság. Az egyik gyaloghadosztály parancsnokságát Nagyváradon fogják felállítani. Ebbe lesz beosztva a debreczeni honvédszolgálat is.

— **Lengyel vendégek Magyarországon.** Eperjesről jelentik tudósítónk: Krayzell Aladár, Eperjes sz. kir. város polgármestere falragaszokon felszólította a város közönségét, hogy a száz főnyi lengyel küldöttségnek augusztus hó 18-án 11 órakor Orlov felől leendő megérkezéséhez nagy számmal jelenjék meg a vasúti állomáson és a házakat lengyel és magyar zászlókkal lobogózza fel. A lengyeleket a városi tanács és a nagyközönség jelenlétében az állomáson beszéddel fogja fogadni a polgármester. Eperjesről a lengyelek és a hozzájuk csatlakozó magyarok Bártfára és Bártfafürdőre utaznak.

— **Két bucsu a fővárosban.** Ma, Nagyboldogasszony napján két bucsu is volt a fővárosban. Az ország egyik legrégebbi, hagyományokban és történelmi eseményekben leggazdagabb temploma, a Nagyboldogasszonyról elnevezett budavári koronázó Mátyás-templom is most tartotta a bucsuját. Derűs, napsugaras nyári nap köszöntött a bucsúokra. Az egyházi ünnepség reggel hat órakor csendes misével kezdődött, hét és nyolc órakor ugyancsak csendes mise volt, a kilencz órai misét dr. Nemes Antal pápai prelátnak, apátplébános tartotta, a tíz órai zenés nagymisét pedig dr. Kohl Medárd püspök pontifikálta fényes segédlettel. A nagymisén Vavrincez Mór főegyházi karnagy vezetésével Schubert G-dur miséje került előadásra. Délben tizenkét órakor ismét csendes mise volt, délután öt órakor pedig litánia zárta be az egyházi ünnepségek sorozatát. Este nyolc órakor a templom erkélyén toronyzene volt. — A hagyományos fényes ünnepelte meg a Belváros katolikus polgársága a bucsu napját. Az ünnepségek az Eskü-téri főplébánia-templomban reggel hat órakor csendes misével kezdődtek, amelyet délelőtt kilencz órakor ugyancsak csendes mise követett. A zenés nagymisét délelőtt tíz órakor Bakács János plébános tartotta, aki a nagymise után prédikációt is mondott. Déli 12 órakor csendes mise volt. A délután négy órakor megtartott litánia rekesztette be az ünnepségeket.

— **A kémkedő orosz kapitány.** Berliini tudósítónk jelenti: Kostevics kapitányt a rendőrség nem akadályozhatta meg vizsálobírói végzés nélkül abban, hogy elutazzék. Csak másodnapja szabadult ki a fogságból, miután az orosz kormány letett érte harmincezer márká kaucziót, de lecsületeszavára kellett megfogadnia, hogy a törvényes tárgyaláson megjelenni. Tegnap Kostevics kapitány a Friedrich-strassé pályaudvarról Oroszországba utazott.

— **Negyven éves jubileum.** Feldmann Lajos, az Első Budapesti Gőzmalom Rézvénytársaság diszpenze és helyi képviselője ma ünnepelte negyvenéves szolgálati jubileumát. Az egybegyűlt tisztikar előtt először Langfelder Ede vezérigazgató üdvözölte az ünnepeltet. Utána Renschler Rezső cégvezető, irodafőnök mondott beszédet.

— **Budapesti cigányprimás halála a vidéken.** Egy népszerű, rég ősmert budapesti cigányprimásnak nemult el a hegedűje. Budapest mulató közönségének kedvence, Rácz Gyula híres cigányprimás, aki a nyári évadra Tátrafüredre volt szerződötve, Csorbán meghalt. A cigányprimást Kassán temetik el. A kassai cigányok fényes temetést rendeznek az elhunyt primásnak.

— **Motorverseny Bécsből Orsováig.** Bécsi tudósítónk táviratozza: Az osztrák motorjacht klub szeptember hóban propaganda utat rendez Bécs és Orsova között. A tervezett Bécs-orsovai propaganda utban Bécsből Budapestig József királyi herceg is részt vesz. A propaganda utat mintegy harmincz motorjacht teszi meg, köztük néhány tengeri motoros csirkáló hajó, valamint két versenyhajó, melyek óránként ötven kilométer sebességgel haladnak. A motorjachtok szeptember 19-ikén gyülekeznek Bécsben és másnap reggel nyolcz órakor indulnak el. Budapestre szeptember hó 21-én este hat óra tájban érkeznek meg.

— **Megzáfolt öngyilkosság.** Szabadkáról jelenti tudósítónk: Dr. Vaal Rudolf szabadkai városi fogalmazó, aki kedden este öngyilkos szándékkal eltűnt Szabadkáról, mára megkerült és reggel 8 órakor pontosan megjelent hivatalában. Kijelentette, hogy Pécssett járt, ahol sürgős elintézni valója volt.

— **Agyonlőtt amerikai alkonzul.** Washingtoni tudósítónk kábeltáviratozza: Kathagenában (Kolumbia) az ottani amerikai alkonzult agyonlőtték.

— **Hajtsza a kémekre.** Székesfehérvári jelentés szerint szigorúan bizalmas leirat érkezett tegnap a közigazgatási hatóságokhoz és a csendőrséghez, amelyben a cs. és kir. negyedik hadtest tábornoki kara arra utasítja őket, hogy minden idegen egyént alaposan megfigyeljenek s a legkisebb olyan jelenséget, amiből kémkedésre lehetne következtetni akadályozzák meg. A hadvezetőség értesülése szerint ugyanis Fejér- és Veszprém vármegyék területére az idegen államok több titkos megbízottja érkezett, akik a hadgyakorlatokon akarják elesni a monarchia hadseregének egy-két lovassági ujtását és megfigyelni az új ágyuk működését. A 4-ik hadtest ugyanis Fejérmegye északi részében tartja nagygyakorlatait s augusztus 23. és 27-ike között a Tárnok és Martonvásár községek között történő lovashadgyakorlatokon több új, még életbe nem léptetett és ki sem próbált lovassági felszerelést próbálnak ki. A Fejér- és Veszprém megyék területén tartandó nagy hadgyakorlatokon pedig azok az új ágyuk szerepelnek először, amiket a hajmáskéri tüzérségi telepen próbáltak ki.

— **A világbajnok kalandja.** Tegnap este több budapesti mozi megnyitotta kapuit a nyári szünet után. Így megkezdődtek az előadások egy Erzsébet-körúti moziban is. Az esti 10 órai előadás kezdete előtt megérkezett oda Abranov György, a Korein kézműváru cég utazója, jövendőbeli sógorával, egy fiúval parkett-gyárossal és annak feleségével. Közéjükbe telepedett egy másik társaság, Weisz Richárd, az ismert birkózó világbajnok vezetésével. Ennek a társaságnak egyik tagja fixirozni kezdte Abranov sógorját. Abranov ekkor csendesen odaszólt a társaságnak:

— Viselkedjenek illendően!

— **Fogd be a szád!** — heveskedett Weisz Richárd.

Abranov is dühös volt és visszazólt:

— **Kuss!**

Az előadás után Abranovék kimentek az utcára. De már akkor az ajtónál állott Weisz Richárd társasága és újból fixirozni kezdte az asszonyt. Abranov odaszólt az egyiknek:

— **Közönséges taknyos!**

Erre az egyik férfi arculütötte Abranovot. Az utazó visszautott, mire általános verekedés támadt. Megtámadták Abranov sógorát is, majd odalépett Weisz Richárd, aki az egész jelenetet hátulról nézte, megfogta Abranovot és egymásután többször arculütötte. Abranov szédülni kezdett és majdnem összeesett. Végül is az utcai közönség rendőrt hívott és Abranovot bevitték a hetedik kerületi kapitányságra, ahova a mentők is megérkeztek és segítséget nyújtottak az eszméletlen állapotban levő utazónak, akit később kocsin a Nagymező-utca 28. számú házában levő lakására vittek. Az utazó szeme és arca teljesen feldagadt és most is betegesen fekszik lakásán. Abranov előadása szerint a verekedő társaság sógorját is megütötte. Abranov feljelentést tett Weisz Richárd és barátai ellen.

— **Keresztelő és gyász az Astor-házban.** Newyorkból táviratozzák: John Jack, Astor özvegyének fia született, de az örveadetes családi esemény nem derítette fel az Astor-palotát, amely mély gyászban van. Kerék egy esztendő előtt hozta haza Astor ezredes ifju feleségét nyílt tengerről. Mert nyílt tengeren ülték meg mealygójukat a Nama yachton. Newyorkban ugyanis nem akadt lelkész, aki összeadja a mátkapárt, olyan nagy volt a felháborodás John Jack Astor ellen házassága miatt. A Titanic pusztulásakor április 14-én John Jack Astor halálát lelta a jégmezők között az Óceánon, fiatal özvegye megmenekült s visszatért Newyorkba. Az újszülött Astor a keresztelésben atyja nevével — John Jacknak fogják hívni — tizenkét milliónak kamatait öröklő, az özvegy pedig husz millió után élvezi a haszonjradékot, de csak addig, míg nem megy férjhez.

— **A kissármási gázgégés.** Kolozsvárról jelenti tudósítónk: A kissármási gázmezőn az egyik új furásnál támadt tűz égését már nagyrészt sikerült elfojtani. Az oltási munkálatokat Böhm Ferencz kirendeltségi vezető és Szádeczky Gyula egyetemi tanár, geológus vezetik. A földből kitoró lángoszlop már jóval kisebb lett és remélik, hogy két-három nap alatt teljesen elfojtják a tüzet.

— **Elgázolta az automobil.** Ma délelőtt a Lel-utca 31. számú háznál a 257-es számú automobil, melyet Bész István sofför vezetett, elgázolta Markovics Márton cipész Margit nevű hat éves leányát. A kisleány meghalt. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték. A sofför ellen megindították a bűnvádi eljárást.

— **Öngyilkos önkéntes.** Bécsi tudósítónk ismét egy magyar önkéntes öngyilkosságáról értesít táviratilag bennünket. Az egyik bécsi fürdőben tegnap délután öngyilkosságot követett el egy magyar önkéntes: Ince Gábor. A szerencsétlen fiatalember, aki előkelő kolozsvári családból származik, április elején került föl Bécsbe. Mint medikusnak, félesztendőtt kellett szolgálni, a másik felét már mint kórházi orvos szolgálta volna le. Ince nem lakott a laktanyában, hanem künn a városban és tulajdonképpen ez a körülmény volt halálának okozója. A minapában elkésett a ruholásról és ezért laktanya-fogságot kapott. Már ezen is nagyon buslakodott, de mikor aztán valamért újra megbüntették, a tulézkény fiatalember halálra szánta magát. A golyó egyszerre megölte. Vidulovics ezredes a legszigorubb vizsgálót rendelte el az öngyilkosság ügyében és kiméletesen értesítette Ince, Kolozsvárott lakó szüleit.

— **Bűnös uton szerzett milliók.** Whitman newyorki államügyész — mint newyorki tudósítónk újabb kábeltávirata jelenti — vizsgálatot rendelt el a bankokban, hogy megállapítsa, mennyi vagyona van a letartóztatott Becker rendőrhadnagyoknak, aki eltétele láb alól Rosenthal játéklarang-tulajdonost. A bíróság végzésére a newyorki bankok felmutatták könyveiket s így derült ki, hogy a bűnös rendőrtisztviselő 1.250.000 márkát helyezett el a newyorki bankoknál. Ezzel nem érte be az ügyesség, hanem a vidéki bankokban is vizsgálatot tartott, amely meglepő eredménnyel járt. Még három millió márkát találtak Becker nevén. A játéklarangok tehát busásan pénzelték a rendőrhadnagyot, akinek egész évi fizetése nem volt több háromezer dollárnál s csak tizenegy év óta üzta mesterségét.

— **Kisiklott vonat.** Római tudósítónk táviratozza: A Civita Castellaniól jövő közúti vasuton, már közel Rómához nagy katasztrófa történt. A mozdony kisiklott és két vagonot magával rántott, amelyek felborultak és pozdorjává törtek. Három utas meghalt, hét súlyosan sebesült és három könnyebben sebesültet szedtek ki a kocsik romjaiból.

— **A villamos és a fuvaroskocsi.** A Jászberényi-ut és Maglódi-ut sarkán ma reggel a Városi villamosvasut 362-es számú kocsija, amelyet Oszlapi Imre kocsivezető vezetett, beleszaladt Kele József fuvaroskocsis kocsijába. A villamos a megállóhelynél nem állott meg és az összeütközés következtében a kocsi elöje összetört. Kele a kezén sérült meg, a lovak pedig a hátsó lábukon szenvedtek zúzódásokat.

— **A leányok esábitója.** A rendőrség kerítés miatt letartóztatta Berecz Istvánné, Varga-Mihók Lidia, harminczöt éves háztartásbeli nőt, aki Heves közönségből két falusi leányt felcsalt Budapestre, elvitte mulatóhelyekre és itt férfiaknak közvetítette. Legutóbb a Német-utca 6. szám alatt tartott szállást.

— **Életunfak.** Német István, huszonhat éves lakatossegéd a feletti elkeseredésében, hogy a felesége elvált tőle, a Hungária-körút 90. sz. alatti ház kapujában, ott, ahol a felesége lakott, fobéltte magát. Sérülése azonban csak könnyű. — A József-körút 66. számú lakásán morfiummal megmérgezte magát Wittino Józsefné, Smetana Anna harmincznyolcz éves szülész. A mentők részcsítették első segítségben, s a lakásán hagyták. Wittinené a férjével összeveszett, azért keseredett el. — Holló Mihály husz éves kereskedősegéd a József-utca 54. számú lakásán az éjjel mellbelötte magát. A Rókus-kórházba vitték. Tettének okára vonatkozólag csak annyit mond, hogy „becsületeszavára fogadta.”

— **Halálozás.** Lécfalvi Gyárfás László, a kolozsvári tablai kerület volt főügyése meghalt. Régi erdőnyi főuri család tagja s elismert jogászai tekintély volt.

— **Fodor-féle vívóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.**

— **A kinck fájós foga van, vagy bármilyen okból orvosi kezelésre szorul, annak legjobban dr. Batizfalvy I. Z. kir. Egt. tanár, a műfogászat szakorvosának Fogorvosi Intézetét ajánljuk.** A főváros ezen legelső intézete Károly-körút 10. sz. alá lett legújában áthelyezve, egyenesen e célra átalakított, a legkittinőbb gépekkel és villanyos készülékekkel ellátott helyiségekbe, melyek lehetővé teszik a fogaknak teljesen fájdalommentes kezelését. A nm. v. közl. miniszter is elismerő leiratával tüntette ki a maga nemében páratlan intézetet, melynek technikai osztályában, mint számtalan esetben alkalmunk volt meggyőződni, a természetestől meg nem különböztethető műfogpótlások eszköztelnek, melyekkel tökéletesen lehet beszélni és rágni. Természetes, hogy minden művelet dr. Batizfalvynak, az ismert szakembernek felügyelése alatt és részben általa is végeztetik, miért is a legteljesebb bizalmat is megérdemli.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) A müncheni udvari opera Budapestén. Münchenből írják, hogy *Márkus Dezső*, a budapesti Néppopera igazgatója, aki a jövő évben Mozart-ciklust szándékozik rendezni színházában, e célra szerződött a müncheni udvari operaház művészeit együttes vendégszereplésre. A ciklust az 1913-ik év nagyhotében tartanák és a többek közt színre kerülnek majd „Figaro házassága” és „Don Juan.”

(*) *Márkus Lili* sikere Németországban. Kiváló zongoraművésznőnk, *Márkus Lili* ezidőn ismét igen nagy sikert aratott művészetével Kissingen-fürdőben, ahol a Wiener Konzertverein zenekarával adott nagyszabású hangversenyt. *Márkus Lili* Beethoven Es-dúr és Grieg A-moll hangversenyét adta elő a zenekarral és briliáns játékát a termet megtöltő előkelő közönség percekig tapsolta, a művésznőt pedig elárasztotta virággal. *Márkus Lili* ünnepeketését több ráadásal köszönte meg.

(*) *Szinyei-Merse Pál* ünneplése. Festőművésztünk nagy mestere, *Szinyei-Merse Pál* szülőföldje, Sáros vármegye közönsége augusztus 26-án szeretettel és bensőséggel ünnepli a vármegye nagy festőfát és megköszöni neki azt a dicsőséget, mely művészetéből szülte hazájára is áradt, amelynek mosolygós, színes vidékeiből kisugárzó lelkét senki nálánál szebben át nem érezte, amelyet megismertett, megszeretett az egész művelt világgal. A megye közönsége *Szinyei-Merse Pál* iránti tiszteletéből és hálájából megmintáztatta a mesternek profil-szobrát *Ligeti Miklóssal*, hogy az Sáros vármegye muzeumban a jövő nemzedékek előtt hirdethesse emlékét, a szülővármegyének iránta érzett szeretetét és nagyrabecsülését. A szobrot ünnepelesen augusztus 26-án délelőtt 11 órakor, Eperjesen a vármegyeháza dísztermében rendkívüli közgyűlés keretében leplezik le, amelyen az ünnepi beszédet dr. *Berezviczy Albert* titkos tanácsos, a Magyar Tudomány Akadémia elnöke mondja. A közgyűlés határozati javaslatát *Bujánovics Sándor* udvari tanácsos terjeszti elő. Az ünnepi közgyűlést lakoma követi. A Szinyei-ünnepen az Országos Magyar Képzőművészeti Társulatot dr. *Berezviczy Albert* titkos tanácsos és dr. *Szmercsányi Miklós* miniszteri tanácsos, a vallás- és oktatásügyi minisztérium művészeti ügyosztályának volt főnöke képviselik.

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

© A rákosi repülőtérrel. Tegnap este hét óra körül szeles időben több aviatikus kísérletezett a rákosi repülőtéren. *Lányi* hadnagy néhány sikerült köre és *Dobos István* kisebb repülése után *Prodam Guidó* produkált szép és sikerült repülést. A kitűnő „*Hörvath III. B.*” monoplánon szállott fel és mintegy 50—60 méter magasságban körözött, sőt egy pompás nyolcszáz is irt le. *Prodam* az átszerelt géppel az erős szél és homály dacára a hangárok fölé is elkalandozott.

© Egy magyar aviatikus felsegítése. Jelenítettük, hogy *Tóth József* magyar aviatikus mult vasárnap Makón látványos repülést rendezett, lezuhant és súlyos sérüléseket szenvedett. Most Makón társadalmi mozgalom indult meg, hogy az aviatikus gyűjtés útján összeszedett nagyobb összeggel segíezzék. A mozgalom érdekében dr. *Rákóczy Gyula* rendőrkapitány felhívást intézett a makói társadalomhoz. A felhívásnak már volt fogantatja, amennyiben több száz korona már összegyűlt.

FŐVÁROS.

(*) A párisi községtanács Budapestén. Holnap érkezik fővárosunkba a párisi községtanács küldöttsége *Henry Roussell* vezetésével. A küldöttség célja, hogy tanulmányozza lakásügyi és egyéb szociális intézményeinket. A vendégek megérkezésük után a kispesti állami lakástelepet tekintik meg, ahol a pénzügyminisztérium kiküldöttjei fogadják őket. Holnapután pedig a városi intézményeket tekintik meg a francia vendégek. A fővárosi tanács elnöke *Foek Ede* tanácsnok és dr. *Miklós Elemér* tanácsjegyző fogadják a párisi vendégeket.

(*) Ajánlat a Rudas-fürdő bérletére. Egy fővárosi vendéglős a Rudas-fürdő bérletére ajánlatot tett a tanácsnak. Kijelentette, hogy hajlandó 10 egymásután következő évre a fürdőt bérbe venni és évenként 40,000 korona bért fizetni. A bérletbe a fürdő összes helyiségei, a gőzfürdő, valamint az uszoda is bele lenne foglalandó. A tanács elhatározta, hogy az ajánlatot egyszerűen visszautasítja és még a közgyűlésnek sem mutatja be, miután az ajánlat nem is tárgyalható.

Az „Egyetértés” olvasóihoz.

Julius elsejével negyvennyolczadik évfolyamának második felébe lépett az **Egyetértés**, amely immár csaknem félszázados multtal jelenik meg olvasói előtt. Csaknem egy félszáz esztendő óta zászlóhordozója a magyar függetlenségi politikának s a hamisítatlan, megalkuvást nem tűró szabadelvűségnek. Hasábjairól szólott bujdosásából, száműzetéséből történelmünk legdicsőségebb, ragyogó alakja: **Kossuth Lajos** az írott szó legesodálatosabb hatalmával népünkhöz s hasábjairól érintkezik népünkkel Magyarország egykori kormányzójának ragyogó nevű fia: **Kossuth Ferencz**, a függetlenségi politika illusztris vezére is. És csaknem egy félszázadon keresztül soha nem szünő elvhűséggel volt szószólója az **Egyetértés** mindannak, ami a magyar nemzeti államot erősítheti, mindannak, ami függetlenségi törekvéseinket előbbre viheti, mindannak, ami a liberális törekvéseket és reformeszközöket győzelemre juttatja.

A küzdelmekből érdemeiket nem vindiál magának az **Egyetértés**. Azt azonban nyugodt önérettel elmondhatja, hogy a tüzet állandóan ébren tartotta, s ha kihunyóban volt, élesztette népünk szívében a függetlenségi törekvések és vágyódások paraszát.

A negyvennyolczadik évfolyamát élő „**Egyetértés**” nagy

JUBILEUMI EMLÉKALBUMMAL

lép a magyar közönség elé.

Ez az emlékalbum tükre lesz a mai irodalomnak és művészetnek. Mert benne lesz a világ ma élő minden művésznének és művészénének, írójának, festőjének, szobrászának, színpadi nagyságának arcképe, még pedig mindegyiknek autogrammos ajánlásával. Lesznek azonkívül az emlékalbumban színes mellékletek és zeneműmellékletek a világ legnagyobb élő mestereitől. Olyan munka lesz ez, amely gazdagságban, művészi kivitelben párját ritkító. Ezzel az „**Egyetértés**” kárpótlást kíván nyújtani az „**Egyetértés Vasárnapja**” ezimű melléklet elmaradásáért, olyan kárpótlást, amely az „**Egyetértés**” előfizetőit a legnagyobb mértékben fogja kielégíteni.

Az album bolti ára 60 korona:

A gyönyörű albumot összes előfizetőinknek teljesen ingyen küldjük.

Az album első lapján az illető előfizető neve lesz benyomtatva.

Kérjük azokat a tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése lejárt, hogy előfizetéseiket az illető postahivatalnál minél előbb ujítsák meg, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne legyen.

Az „**Egyetértés**” előfizetési ára

Egész évre	28 kor. — fill.
Félévre	14 " — "
Negyedévre	7 " — "
Egy hónapra	2 " 40 "

TANÜGY.

← Tanácskozás a tanítók sorsáról. A vallás- és közoktatásügyi tárca költségvetési tárgyalása a napokban folyt le a pénzügyminisztériumban. A tanítóság teljes tájékoztatásában áll arra vonatkozólag, hogy miként óhajtják 1913. január 1-re a fizetésüket rendezni. Pedig 24000 néptanító várja szíveszorogva, mit hoz maga s családja számára az újév. És a pénzügyminisztériumban teljes titokban tartják a tanácskozás eredményét. A tanítóság joggal elvárhatja a minisztertől, hogy a munkáját megbecsülje és azt méltóan díjazza. Kár tehát az érthetetlen titkolódzásért, hiszen a mostani éhbőr valósággal az anarchizmus karjai közé kergeti az év. Tizedekig némán tűró és a felsőbbségben bíró tanítóságot.

— Országos Leánynevelő-Egyesület megalakítása iránt református körökben mozgalom indult. Célja országosan szervezni a nőnevelés ügyét. Nevelőintézeteket, polgári leányiskolákat, felsőbb leányiskolákat, leánygimnáziumokat, kenyérkereseti, háztartási szaktanfolyamokat, művészeti, műveltségi és nyelvtanítási továbbképző nevelési intézeteket létesíteni, fenntartani és segíyezni. E tárgyban a megalakulás céljából folyó évi október hó másodikán délelőtt tíz órakor Budapestben később megjelölendő helyen kongresszus lesz.

KÖZIGAZGATÁS.

Akik kétszer kötötték házasságot. Az aradi anyakönyvvezetői hivatalban ma megjelent egy jól öltözött fiatal ember, aki karján gyönyörű, tüzezzemű, fiatal nőt vezetett. Elmondotta, hogy az a hölgy, akit a karján tart, az ő hites felesége. Az asszonnyal 1911. év február 15-én Bessicában, Északolaszországban az olasz törvények szerint az ottani székesegyházban a plébános előtt házasságra lépett. A házassága így tehát az olasz jog szerinti érvényes, mert ott akkor még nem volt kötelező a polgári házasság. Mint házasság éltek egy esztendő óta, amit a budapesti olasz főkonzulátus bizonyítványa is igazol. Most azonban azzal a kérelemmel fordul az aradi anyakönyvvezetőhöz, hogy adjon neki engedélyt másodszori házassághoz, amit a magyar törvény nem ismer. A nem mindennapi kérelmet előterjesztő idegent *Fábris Giovanni Antoniónak*, a feleségét *Marchetti Szerafina Violantának* hívják. Aradra azért jöttek, mert *Fábris* itt mint csatornaépítő-vállalkozó akar letelepedni. Az anyakönyvvezető jegyzőkönyvbe foglalta a kívánságokat és a polgármesteri hivatal útján a belügyminiszternél kísézközölték, hogy a törvénytől eltérőleg *Fábris Giovanni Antonió* az egyházi esketés után köthessen Aradon polgári házasságot. A kihirdetés is megtörtént és holnap adja össze *Szondy* anyakönyvvezető a terisói olaszt az ő Szerafina Violantájával.

Kassaváros másfélmillió adóhátraléka. Kassa város közigazgatási bizottsága ülésén nagy meglepetést keltett *Edelény Árpád* pénzügyi igazgatóhelyettes jelentése, amely szerint egyenes adóban 1.222.258 korona 70 fillér hátralék mutatkozik. Ha ehhez még a különböző adónemekben fennmaradt adóhátralékokat hozzávesszük, akkor a pénzügyigazgató jelentése szerint 1.543.356 korona 25 fillér az adóhátralék.

Nyilttér.

Elrovatban készültökért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

72-54.

Budapesti Autóipari R.-T.

Bérautói

ÉJJEL - NAPPAL.

Garage. Javitó műhely.

72-54.

EGYESÜLETEK.

(—) A Magyar Urinők Egyesülete a nők választójogát illető kérdés eldöntésére szeptember hó első felében érdemleges gyűlést tart, amelyre főleg a régi magyar családok hölgytagjait hívja meg, akik legilletékesebbek ez ügyben határozott állást foglalni, ami annál is inkább érdekes, sürgős és fontos, minthogy ezt a kérdést világszerte tárgyalják.

(—) A „Pápai Szt. Antal” betegsegélyző és temetkezési egyesület e hó 18-án (vasárnap) a kőbányai régi sűrűzde kerthelyiségében díjtekvés, tombola, világposta és táncszal egybekötött nyári ünnepélyt rendez. Az ünnepély kezdete délután 3 órakor. A zenét egy es. és kir. gyalogezred zenekara szolgáltatja. Beléptidij személyenként előre váltva 70 fill. a pénztárnál 80 fill.

(—) A „Cházár András Országos Siketnémát Otthon” a „Magyar Siketnéma Kör”, a „Budapesti Siketnémák Társasága” és az „Edison Siketnéma Asztaltársaság”-gal karöltve Budapesten, folyó évi augusztus hó 18., 19. és 20-án tartja az I. magyarországi siketnémák napját.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Igazságügyi reformok. Az igazságügyminiszter július hónapban tervezetet küldött szét az igazságügyi szervezeteknek, hogy arra észrevételeiket tegyék meg. A tervezet az új *szolgálati rendtartásról* szól, célja az egyszerűsítés és az egységesség.

A tervezet a *felügyelet* a szóbeliség, illetve közvetlenség alapjára helyezi, hadat üzenvén a jegyzőkönyvezésnek. E célra megteremtí az u. n. *felügyeleti értekezleteket*.

Az írásbeliség lassúságának kiküszöbölését célozza az az intézkedés, mely a *telefon* kötelező használatát mondja ki. Fontos intézkedés a tervezetben az, amely a *birói minősítés* reformját igéri. Ebben a tekintetben azonban eslatkozást hoz. A tervezet ugyanis csak részben szünteti meg a minősítés titkosságát. Erélyesen hangoztatja, hogy a felfogás és étélőtehetség tekintetében a minősítésnek az érdekelt bírival való közlése — tilos.

A tervezet szerint a minősítés ezután két számjeggyel történik. Az 1-es szám az átlagos, a 2-ös szám pedig az átlagol alul álló munkaeonék megjelölésére szolgál. Lesz kitüntető minősítés is, melyet „K” betűvel fognak feltüntetni. A szorgalom és képzettség dolgában annyiban szűnik meg a titkos minősítés, hogy a tervezet a másodfoku minősítésnek az érdekelttel való közölhetését megengedi. A végleges minősítés az ítélőtáblai elnökök kezében lesz, akikhez a kiváló és másodfoku minősítést megokoltan kell fölterjeszteni. Az apró-cseprő részletkérdések közül még egy érdekes reform érdemel figyelmet, amely a nyári restancziákat óhajtja apasztani. Kimondja a tervezet, hogy a tisztviselő addig nem mehet szabadságra, míg darabjait föl nem dolgozza. Az ily módon hivatalban eltöltött napokat azonban a vakáció idejébe számítják be. De nemcsak a hanyagokról emlékezik meg, hanem a szorgalmasokról. Ők ezután — *miniszeri elismerésben* részesülnek.

§ Nemzetközi birói kongresszus. Az Országos Birói és Ügyészi Egyesület felkéri azokat a bírakat, akik a folyó évi szeptember 1-én Bécsben tartandó nemzetközi birói kongresszusra még nem jelentkeztek, hogy részvételi szándékukat az egyesület titkári hivatalánál (V., Országház-tér 12.) augusztus 20-ig jelentsék be.

§ Elsikkasztott briliáns fülbevalók. Streim Lipót ékszerész 1910. év április 1-én átadott egy pár briliáns fülbevalót bizományba eladás céljából Benjámín Izidor órásnak. Az értékes ékszernek csakhamar akadt is vevője, de Benjámín a briliáns fülbevaló árát nem adta át Streimnak, hanem magának tartotta meg. Mikor Streim feljelentette, Benjámín Izidor azzal védekezett, hogy ő a briliáns fülbevalókat nem bizományba kapta, hanem megvette az ékszerésztől. Miután ezt a védekezését a panaszos ékszerész által besatolt bizonyítékok megczáfolták, a kir. ügyészség sikkasztás büntetése miatt emelt vádat Benjámín Izidor ellen, akit az ügyészi vád alapján a büntető törvényszék vádtanácsa vád alá is helyezett.

Felelős szerkesztő:
PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:
Magyar Ujságkiadó Vállalat.
Igazgató: **ERDOS ARMAND.**

SPORT.

Budapesti nyári lóversenyek.

— Harmadik nap. —

Ünnepnap lévén, rendkívül sokan voltak az eldobott tikkettvirágokkal gazdagon díszített, piszkos, poros versenyterén és a sok veszteségtől kába fejjel, gyönyörrel hallgatták a lóversenyter műléljének, kombinált katona-, cigány- és Schrammel-zenekarának: a totalizátor-gépek lúgy és zengetes muzsikáját. Természetes, hogy emellett még egyéb gyönyörök is volt a turflátogatóknak. Játshattak oly futamokban, amelyekhez dobszóval, nyugdíjigérettel és másniegyébbel hoztak össze néhány fáradt konflislovat és azt beszélük, hogy voltak olyanok is, akik nyertek, de ezeket elzárták egy ritkaságyűjteménybe. Tagadhatatlanul szép délután volt.

A nap főversenyében, a *Nyári handicap*-ban elég nagy mezőny állott starthoz. A nagyon változó formák következtében egységes vélemény nem alakulhatott ki. A versenyt a teljesen elhanyagolt *Togo* nyerte meg a szintén meglepetészerűen bejött *Jávör* és *Maillart* előtt. A *Városligeti díjat Barnalegény*, a *Vörösvári díjat Pell-mell* nyerte meg. Jó napja volt Carlskenak, aki lovát kétszer vitte győzelemre és kétszer jött második helyre.

A versenyek részletes eredménye a következő:

I. *Városligeti díj*. Díj 5000 korona. Táv 1600 méter. 1. Szemere M. 36 pm *Barna legény* 56 és fél kg (Varga), 2. Schlesinger és tsa 66 pm Quos 57 kg (Janek), 3. Dávid E. 66 pm Lord Darcy 57 kg (Pretzner.) Futottak még: Duc (Miles), Sybille (Korb.) Három hosszal nyerve, tíz hosszal harmadik. Tot.: 10:13, 40:43, 76. Könyvfogadások: 3 reá *Barna legény*, 8 Quos, Lord Darcy, 12 a többi.

II. *Vörösvári díj* (Háromévesek.) Díj 5000 korona. Táv 1800 méter. 1. Br. Springer G. pk *Pell-mell* 54 és fél kg (Carlslake), 2. Geist G. sk Csece-baba 54 és fél kg (Janek), 3. Hg. Festetich stpk Menda 53 kg (Pretzner.) Futottak még: Elegie (Korb.) Egy hosszal nyerve, egy hosszal harmadik. Tot.: 10:50, 40:50, 44. Könyvfogadások: 1 és fél reá Csece-baba, 2 és fél Pell-mell, Menda, 6 Elegie.

III. *Nyári handicap*. Díj 10.000 korona. Táv 1600 méter. 1. Rohonczy G. id stpher *Togo* 43 kg (Ungszorg), 2. Geist G. 46 sm *Jávör* 58 és fél kg (Carlslake), 3. Horváth K. 66 sm Maillart 47 és fél kg (Painter.) Futottak még: Unbedacht (Bush), Verona (Pretzner), Pényes-Bogár (Korb.), Bánk-bán (Heidt), Mitzaki (Ferguson), Dinna Forgive (Fries), Sarasate (Szilágyi), St. Gilgen (Gulyás), Dummer Kerl (Vivian), Ingeborg (Varga), Sunnyside (Schuster), Persist (Guttman.) Kétféle hosszal nyerve, másfél hosszal harmadik. Tot.: 10:214, 40:204, 238 246. Könyvfogadások: 4 St. Gilgen, 6 Verona, Mitzaki, Dummer Kerl, Persist, 8 Dinna Forgive, Ingeborg, 10 Togo, Jávör, Sunnyside, 14 Bánk-bán, Sarasate, 20 a többi.

IV. *Weller handicap*. Díj 3000 korona. Táv 1800 méter. 1. Gr. Batthyány E. 36 pk *Pollronne* 48 kg (Baluska), 2. Dávid E. 46 pm Parázs 47 kg (Spiller), 3. Geist G. 36 pm Csavargó 52 és fél kg (Smutny.) Futottak még: Falsetto (Varga), Tempora mutantur (Smejda), Javorinka (Kozuch), Tibore (Janek), Good Luck (Gulyás), Veinard (Guttman.) Három hosszal nyerve, három hosszal harmadik. Tot.: 10:100, 40:128, 206, 132. Könyvfogadások: 2 és fél Good Luck, 3 Javorinka, Tibore, 6 Pollronne, Csavargó, Falsetto, 7 Veinard, 10 Parázs, 12 Tempora mutantur.

V. *Kétévesek handicapja*. Díj 3000 korona. Táv 1000 méter. 1. Br. Rothschild A. pk *Hungaria* 52 és fél kg (Dugan), 2. Baltazzi A. stpk Imme 51 kg (Gulyás), 3. Br. Springer G. pk Poronyg 52 kg (Carlslake.) Futottak még: Nelson (Winkfield), Csárdabeli (Sas), Fajankó (Tausz), Cocos (Ferguson), Agrár (Schuster), Ammersee (Varga), Maxli (Vince), Ladro (Pretzner), Gyöngyszem (Kozuch), L'amour (Korb.), Medina (Baluska), Primula (Ungszorg), Rétes (Guttman), Separé (Brooks), Sárka lilioni (Pusztér), Kondwiramur (Játékos.) Nyakhosszal nyerve, két hosszal harmadik. Tot.: 10:126, 40:156, 120, 116. Könyvfogadások: 6 Nelson, L'amour, Rétes, 7 Hungaria, Imme, Poronyg, 8-25 a többi.

VI. *Kétévesek versenye*. Díj 5000 korona. Táv 1100 méter. 1. Br. Springer G. pm *Opponent* 57 és fél kg (Carlslake), 2. Dávid E. pm Koppantó 52 és fél kg (Pretzner), 3. Péchy A. sm Lump 57 és fél kg (Ferguson.) Futottak még: Nagykörű (Janek), Thanks (Korb.), Trakta (Smutny), Blakulla (Guttman), Mitra (Smejda) Ötvennégy hosszal nyerve, öt hosszal harmadik. Tot.: 10:16, 40:52, 66, 62. Könyvfogadások: 2 reá *Opponent*, 5 Koppantó, Lump, Trakta, 6-20 a többi.

VII. *Háromévesek eladóversenye*. Díj 2000 korona. Táv 1100 méter. 1. Hg. Lubomírski Gy. sk *Baby II.* 51 és fél kg (Szilágyi), 2. Schlesinger és tsa pk Du 55 és fél kg (Pretzner), 3. Lov, Viktor St. sm Gellért 55 kg (Antoni.) Futottak még: Nefejejts (Kozuch), Inezi (Painter.) Öt hosszal nyerve, két és fél hosszal harmadik. Tot.: 10:15, 40:48, 62. Könyvfogadások: 3 reá *Baby II.*, 4 Du, 7 a többi.

KÖZGAZDASÁG.

A tőzsde a mai ünnepnapon zárva volt s igen helyesen — a tagok a magánfergalomnak keresztelt zugtőzsdét sem látogatták, úgy, hogy csak egy-két kötés fordult elő az Általános Köszémbánya Részvényekben 1117—1118 korona között.

A Kisbalaton lecsapolása. A Zalaviz Lecsapoló Társulatot s a Kisbalaton és a Zala folyó partvidékének érdekeltiséget az a terv foglalkoztatja, hogy a Kisbalaton s annak mocsaras partvidékét lecsapolják s ezáltal több mint 10.000 kat. hold, részint hasznavehetetlen, vagy csak kevés hasznot hajtó területet ármentesítve termőfölddől alakítsanak. A partbirtokosok folyamodtak a földmívelésügyi miniszterhez a lecsapolás engedélyezéséért, hogy eképen a mezőgazdaságra és állattenyésztésre egyaránt káros s egyes években többször is megismétlődő kiöntésektől megszabaduljanak. A miniszter *Kolozsvári* Ödön min. osztálytanácsost kiküldötte az ügy tanulmányozására. Kolozsvári min. osztálytanácsos Károly Sándor kir. főmérnök kíséretében e hó 12-én szállt ki a helyszínre és betatarta a Kisbalaton. A terv az, hogy lecsapolják és kiszáritják a Kisbalaton, a Zala folyót pedig, amely eddig a Kisbalatonon keresztül ömlött a Balatonba, egy 100 méter széles, mély mederbe, megfelelő magas töltés közé szorítják. A miniszter a szükséges tervek és költségvetés elkészítésével a szombathelyi kulturmérnöki hivatalt bizta meg, a tervhez szükséges felméréseket pedig Arvay Béla Zalaviz Lecsapoló Társulati vízmeister eszközöli.

A VII. biztosítástudományi kongresszus. Az amsterdami központi bizottság irodája teljesen befejezte az előkészületeket a nemzetközi biztosítástudományi értekezlet ügyében s szeptember elsejére készen várja az egész világból Amsterdamba seregülő résztvevőket. A tudományos ülések hat napot át tartanak. A kongresszuson tárgyalásra kerül anyagból kiemeljük a következőket: A halandóság fejlődése a biztosított egyedek között 1800 óta. — Niszontbiztosítás az életbiztosításban. — Állami nyugdíjszabályozás. — Az életbiztosítási kötvények megtámadhatatlansága. — A díjak pótlékszabályozása. — A bruttó-díjak kiszámítása. A kongresszuson Magyarországot mintegy 20 szakember képviseli.

Az olasz életbiztosítási monopólium életbeléptetése. Az Olaszországban működő külföldi biztosító társaságoknak érzékeny kárt okoz az olaszországi életbiztosítási üzlet állami monopóliumba vételéről szóló törvény. Mint annak idején megirtuk, az egész külföldi diplomáciai kar megmozdult, hogy a törvény szentesítését valami módon megakadályozza. Hosszas tárgyalások után, melyeknek az lett az eredménye, hogy a külföldi biztosítóknak némi kártalanítást nyujt az olasz kormány, most végre el lett intézve ez az egész kérdés. Az olasz király a napokban szentesítette az életbiztosítási monopóliumról szóló törvényt. Az organízálás munkái is megindultak. A monopólium kezelésére alakult külön bizottság elnökévé Stringhert, a Banca d'Italia igazgatóját, alelnökévé pedig Magaldit, az olasz földmívelésügyi minisztérium egyik tanácsosát nevezték ki.

Uj állami kedvezmények. A kereskedelemügyi miniszter az 1907. évi III. t. cz.-ben meghatározott állami kedvezményeket újabbán a következő gyáraknak engedélyezte: *Peitsch* Sándor pinkafői, daróc, talkaró és szőnyeggyárnak 10 évre, *Loestlin* és Társai győri kétszersült gyári cégnek caces üzemégre részére öt évre, a *Klotild Első Magyar Vegyipar R.-T.* üzemi kibővítésére 10 évre, a Hungaria Kén-sav és Vegyipar R.-T. műtrágyagyár részére 10 évre.

Csődök. Budapesten: Honnák Ignác bőr- és cipőfelsőrész kereskedő ellen. Csödbiztos Brózik Emil törvsv. jegyző, tömeggondnok dr. Lázár András (Andor), tömeggondnokhelyettes dr. ifj. Miklós Gyula. Bejelentési határnap szeptember 18. — A *vidéken*: A nagyikindai törvényszéknél Stockinger Béla lovrini órá s ékszerész ellen. Csödbiztos Michelbach Jenő törvsv. jegyző, tömeggondnok dr. Reitter Imre lovrini, helyettes dr. Jozovits Márkó nagyikindai ügyvéd. Bejelentési határnap szeptember 30. — *Csödmegszüntetés*: A keskenői törvényszéknél Almási Izó czeglédi divatárkereskedő ellen vagyonfelosztás miatt.

Fizetéképtelenségek. A bécsi hitelközi egyesület a következő fizetéképtelenségeket jelenti: Koloman A. Skaring Varasd, Szatmári Antal Szeghalom, Darányi és Társa Nagykároly, Hegedűs Izó Miskolcz, Rosner és Birnbaum Ungvár, Bernáth Miklós Ungvár, Rosenberg Menyhért Mátészalka, Steger Á. Rózsahegy.

A sertésvesz terjedése. A földmivelségi miniszterhez az ország gazdasági tudósítótól beérkezett jelentések alapján az állatbetegségek stagnálnak, a sertésorvászot és a sertésveszt kivéve, amely — bár a szükséges intézkedések megtörténtek — létről-hétre terjed. A sertésvesz — a miniszterium kimutatása szerint — 62 község 250 udvarában lépett fel újabban és így ma 2302 község 10.193 udvara van megfertőzve. A sertésorvász 1070 község 3465 udvarában pusztít.

Országos szőlőkiállítás Budapest. A Magyar Szőlőszedők Országos Egyesülete szeptember hónap végén, vagy október elején országos jellegű szőlőkiállítást rendez Budapest, ha a eseményező termése mennyiségileg és minőségileg megfelelő lesz. Az egyesület igazgatósága már most kérdést intézett az illetékes tényezőkhöz, hogy a helyzet ilyen kiállítás rendezésére alkalmas-e? Mielőtt erre vonatkozólag kedvező választ kap, azonnal szétküldik a nagyobb eseményezőtermelőkhöz a részvételi felhívásokat. Addig is mindennemű felvilágosításért a Magyar Szőlőszedők Országos Egyesületének titkári hivatalához (Budapest, IX., Üllői-ut 25.) kell fordulni.

Országos méhészkiállítás. A magyar méhészek folyó hó 18. és 19. napjain országos méhészkongresszust tartanak Kolozsvárott. A kongresszus célja az ország érdekelt körei nagy érdeklődéssel tekintenek.

TŐZSDÉK.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, augusztus 15. (Értéktőzsde.) Az Iron Age kedvező jelentésének benyomása alatt a pénzbeli aggodások háttérbe léptek és a börze általában barátságos magatartást mutatott. Az érdeklődés előterében felső-sziléziai kohóértékek, különösen Laura-kohó osztalékbecslésekre álltak. Harpenit is kerestek. Forgalmi értékekben, Santung-vasut véleményvásárlásokra, Kanada-Pacific pedig tőkeemelés kersztülvitelére nyertek. A legtöbb bankérték és a 3 százalékos birodalmi kölesön gyöngültek, az utóbbi a pénz drágulására. Elektromos részvények és hajózási értékek egyenlőtlenek voltak. A forgalom különben lenyegtelen volt, de bányáértékek meg tudták tartani szilárdaságukat, ámbátor Laurakohó kissé engedett. Realizációk folytán a

zárlat gyöngébb volt, de az utótőzsdén a magas Kanada-árfolyam jó támpontot nyújtott. A kész-árupiacz ipari értékei meglehetősen szilárdak voltak. Napi pénz 4.50—4.— százalék, magánkamatláb 4 százalék.

Berlin, aug. 15. Zárlat. (Saját tudósítónktól: Zárlatkor jegyeztetik: 42 százalékos papíráradék — 4. százalékos osztrák aranyáradek 96,25 osztr. hitelrészvény — Déli vasut 19,30 orosz bankjegyek 216,40, 4 százalékos új orosz kölesön 93.—, Discotó Commandit 187,40, Dinamitruszt —, Harpenit 198.— Unifikált török járadék 91,50, 4,2 százalékos ezüst jár —, 4 százalékos magyar aranyáradek 90,50, Magyar koronajáradék 87,60 Osztrák-magyar államvasut 152,25 Bécsi váltóár 848,75 Olasz járadék —, Ált. villamos sági Edison 258,50 Gelsenkircheni 207,50, Laurakohó 178.—.

Frankfurt, aug. 15. Zárlat. 4,20% papíráradék —, 4 száz-os osztr. ar-jár. 95,85 Magy. ar-jár. 90,10 Osztr. hitelint. részv. 205.— Osztrák-magyar államvasut 152,75 Északnyugati vasut —, Bustleh radi vasut —, Londoni váltóár 204,40, Bécsi Bank verein 134,70 Villamos részvény —, 3 százaléko magyar aranykölesön 73,25, 4,2 százalékos ezüstjáradek 90,65, Osztrák koronajáradék 87,35, Magyar koronajáradék 87,05 Osztrák-magyar bank 148,25 Déli vasut részvény 19,50 Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 848,50, Párisi váltóár 809.—, Union bankrészv. —.

Hamburg, aug. 15. (Zárlat.) 4,2 százalékos ezüstjárdék 90,40, 1860, sorsjegy 155.— Déli vasut 19,40 4 százalékos aranyjáradek 96,40, Osztrák hitelrészvény 205.—, Osztrák-magyar államvasut 152.—, Olasz járadék 97,25, 4 százalékos Magyar aranyjáradek —, London, aug. 15. Angol consol 75 1/4.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Augusztus 15. —

Kinevezések. A földmivelségi miniszter Hálás Miklós és Farkas Árpád gazdasági akadémiai tanársegédeket a gazdasági akadémia tanszemélyzetének létszámába gazdasági akadémiai segédtanárokká a X. fizetési osztályba; a földmivésiskolák tanszemélyzetének létszámába Székely Győző gazdasági gyakornokot a X. fizetési osztályba gazdasági segédtanárrá, Zsáner György okl. gazdasági és szigorló állatorvost a gazdasági akadémia tanszemélyzetének létszámába 2 év

tartamára ideiglenes minőségi gazdasági akadémiai tanársegédé, Gaál László okleveles vegyész-mérnököt a gazdasági akadémia tanszemélyzetének létszámába ideiglenes minőségi gazdasági gyakornokká, Keztyüs Lajos, Bauer Ervin, Bakoss László és Molnár László okleveles gazdászokat a gazdasági akadémia tanszemélyzetének létszámába ideiglenes minőségi gazdasági gyakornokká, Sztrama Henrik, Világhy Károly, Hauser János és Ballon Imre okleveles gazdászokat a földmivésiskolák tanszemélyzetének létszámába ideiglenes minőségi gazdasági gyakornokká;

a pénzügyminiszter Duray Rezső kataszteri helyszínelési becslobiztosi gyakornokot a Szombathelyen állomásozó VI. számú kataszteri helyszínelési felügyelő-ségnél jelen állomáshelyén való meghagyása mellett a X. fizetési osztályba ideiglenes minőségi pénzügyi fogalmazóvá és kataszteri helyszínelési becslobiztossá, Szurovy Gyula kassai lakost pedig ideiglenes minőségi segélydíjas kataszteri helyszínelési becslobiztosi gyakornokká a Kassán állomásozó IV. számú kataszteri helyszínelési felügyelő-ségnél, Gombos Mór segélydíjas pénzügyi számgyakornokot az eperjesi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségi pénzügyi számgyakornokot pedig az eperjesi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez jelen állomáshelyén való meghagyása mellett segélydíjas pénzügyi számgyakornokká, Némethy. Alajos segélydíjas pénzügyi számgyakornokot a veszprémi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségi pénzügyi számtiszté a balassagyarmati pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez;

a szegedi itélőtábla elnöke Domonkos Ede szegedi itélőtáblai napidíjas szolgát a vezetése alatt álló itélőtáblához hivatalszolgává;

a kassai főügyész Komáromi József rimaszombati lakost, tartalékos katonát a rimaszombati törvényszéki fogházhoz ideiglenes minőségben fogházörri;

a soproni pénzügyigazgatóság Salamon András soproni adóhivatali napidíjas szolgát a nagymartoni adóhivatalhoz végleges minőségben hivatalszolgává nevezte ki.

Áthelyezések. A kaposvári törvényszék elnöke Sudi Mihály kaposvári törvényszéki hivatalszolgát a lengyeltői járásbíró-székhez, Bank Vendel dárdai járásbíró-székét a kaposvári törvényszékhez;

a budapesti pénzügyigazgatóság Daraba Géza erzsébetfalvi adóhivatali szolgát a budapestvidéki pénzügyigazgatóság, Hanák Károly váci adóhivatali szolgát pedig az erzsébetfalvi adóhivatalhoz helyezte át.

„EGYETÉRTÉS”

pólitikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

BENYOVSZKY EZREDES ELTŰNÉSE

— Történelmi regény az alkotmányosság első éveiből. —

IRTA: DÉRI GYULA.

41

Délután egy óráig még remélt: azt hitte, Oszkár sokáig alszik a bál után. De nem szólt erről egy szót sem senkihez, és a többiek sem mertek említést tenni sem Oszkáról, sem a délutáni látogatásról. Két órán túl már fásult közömbösséggel nézte az óramutató elhaladását. Ekkor négykezett jókedvű lenni, néhány erőltetett nevetést hallottak tőle. — mindez szinte ijesztő volt.

Vizeki várta, hogy rátér a testvére eljegyzésére — Magda ezt a tárgyat is kerülte, és ugy tett, mintha nem tudná. Négy óra után új izgalom vett rajta erőt. Minden perczen kinyilhatik az ajtó és beléphet Oszkár. Nem is kell magyaráznia, hogy miért késett eddig.

Ha eljön és maga vezeti őket a fogadóba, ahol az anyja szállva van — az fölöslegessé tenné minden beszédet. Mentől jobban közeledett az öt órai határidő, a szegény leány, annál biztosabbra vette, hogy Oszkár nem maradhat el. Még tíz percczel öt óra előtt is megerősítette a szívét.

— Nem szabad kételkednem Oszkárban. Az lovagiatlanság lenne tőle, ilyen körülmények között sorsomra hagyni engemet. Oszkáról nem szabad ilyet föltételeznem. Hiszen amióta ismerem, mindig nyílt, nemes, elégáns embernek mutatta magát, bátor volt a vakmerőségig, szembeszállt minden emberrel és minden veszedelemmel, soha onnan el nem maradt, ahova a sorsa állította, ott volt mindig, ahol lennie kellett.

Nem maradhat el innen sem; hiszen nem szükség, hogy szeressen, nem szükség, hogy az anyja szeretetét kieszközölje számomra, de ha meghívott, ha rávett bennünket, hogy ezt elfogadjuk, — értünk kell jönnie.

És ha nem akarja, hogy a látogatást ma

tegyük meg, akkor is ide kell jönnie, ki kell találnia valamit, de nem szabad tanácsalannul elhagynia bennünket ebben az órában...

Kihajolt az ablakon és az utcát kémlelte.

Oszkár azonban nem jött. Öt óra már régen elmúlt; az elhagyott leány egy szögletben törülgette titkolt könyeit, gyászolta rombadólt boldogságát.

XII. FEJEZET.

Az első nyem.

Mikor Hamilton Vilmos fölkeresett, már tudtam, hogy Wittkovszkynak családja van Budapest, hogy gyermekei is halottnak hiszik, és hogy csak a felesége tudja életben létét.

Ezenkint egyszer-kétszer látjuk csak egymást, rövid időre, szerelmüket azonban nem törte meg a nyomorúság és a szenvedések végtelen sora és ők a legnagyobb hősiességgel küzdve gyermekeik jövőjeért, várták azt a napot, amelyen ismét egyesülhetnek.

Hogy e nap mily közel volt már, s hogy a két leány nemsokára jó házasságot köthetett volna — ezt Hamiltontól tudtam meg. Ő beszélt el először mindazokat, amelyek e naplóban a Bérczy-családról és fővárosi ismerőseik köréről megírva vannak.

Később, miután a családdal közeli ismeretségbe jöttem, alkalman volt mindent részletesen megtudni s a teljes történetet nagyobbára magunknak a szereplőknek előadása alapján állítottam össze.

Mikor e két férfi találkozott, Wittkovszky gyauakodó szemmel kémlelte Hamiltont.

— Hogyan jutott ön ahoz a titokhoz, hogy én életben vagyok? — kérdezte barát-ságtalan hangon.

— Ezt el fogja önnek mondani a felesége s azt is, mi oka volt rá, hogy velám kö-zölje, — válaszolt Hamilton.

— Feleségemnek egyelőre nem szabad tudnia, hogy most Budapest, vagyok.

— Ön nem akar vele találkozni?

— Addig nem, míg ez az ügy el nem dől, amit most nyomozunk. Van egy kis remény, hogy végre megjelenhetek a világ előtt és fölfedeztetem magamat. Gyermekeimet akarom látni, gyönyörködni akarok bennük, vágyom a családi élet után és akarom érezni, mit tesz az, mikor az embert nyíltan szeretik és nem szégyenkezve, titken. És hogy őnmól most megtudtam, mily válságot okozott az egyik gyermekem életében az a pusztá hir, hogy én vagyok az apja, most már annál nagyobb kitartással és erős akarattal haladunk a megtalált nyomon. Mert a nyomot, mely a valódi gyilkoshoz vezet, sikerült megtalálnunk, ez kétségtelen.

En Hamiltonnak a következőket mondtam:

— Közölje Bérczynével, hogy én a Benyovszky-rejtély földerítésével hosszabb idő óta foglalkozom. Mondja meg neki, hogy máris kiderítettem annyit, hogy az a holttest, melyet az újpesti temetőben eltemettek, nem azonos a Benyovszky László holttestével. Az igazi holttestet most találták meg, mint esontvárat egy legújabbban lebontott ház padlója és a pincze bolthajtása közt. Tudjuk egészen bizonyosan, hogy e esontváz 1868-ban pár héttel a Benyovszky eltűnése után került a padló alá, meg tudjuk állapítani esetleg a napját is. Tudjuk továbbá, hogy Benyovszkynak viszonya volt egy énekesnővel, aki feltűnő szépség volt és idegen kalandorokkal kísértette magát városról városra, kik között volt egy angol, ki Fitzmaurice Gaston lordnak. Argyl hercegy ifjabb fiának adta ki magát és a legörültebb pazarlásokat követte el Lovakat, inasokat tartott, fogatot és kososist és ezzel az udvarral járt a leány nyomában. Féltekenysége az eszeveszettséggel volt határos, semmiségek miatt párhajokat vivott érte, állítólag tizenhetet. Néhanyszor összevagdalták, egyszer keresztüllőtték, de mindezekkel nem tudta elérni, hogy Godda Fredlem, így hívták az énekesnőt, nyilvánosan a szeretőjévé lett volna. (Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK.

Péntek, 1912. augusztus 16-án.

BUDAPESTI SZÍNHÁZ

Kristóf, te csalsz!
Enekes bohózat 4 felvonásban
Irták: Lauf Károly.

Kezdeté 8 órakor

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ. (BUDAI SZÍNHÁZ)

Először:
A kis barát.

Kezdeté 8 órakor

ROYAL-ORFEUM

VII. Erzsébet-körút 31.
Telefon 110-22.

Ma este 8 órakor legelső-
rangú színházi és varieté-
előadás.

Az utólérhetetlen
augusztusi műsor.

A bicikliző Klein-család Bu-
dapest kedvencei. Lydia & Ame-
lys, smaragda, Bros. Redam,
Gügü, A mexikói nagybácsi,
Tihámér találmánya. The 7 Bat-
hing Belles, Solti Hermin,
Szász Ilona, Virág Jenő új
szólókkal és a többi elsőrendű
 attrakció. Jegyek elővételi díj
 nélkül válthatók a Royal Or-
feum pénztáránál és a városi jegy-
árusító helyeken. Előadás
 után Royal-Cabaret!

Fővárosi Orfeum

VII. Nagymező-utca 17. sz. Waldmann Irénelgazg.

Ma és minden este
a felülmúlhatatlan, vál-
tozatos, mulattató

megnyitó műsor

XII. évad.

20 attrakció.

Előadás kezdete 8 órakor.

Jegyelővétel a nappali pénztárnál 10-1-ig
és 3-6 óráig elővételi díj nélkül.

ROYAL-ORFEUM:

Erzsébet-körút 31. Telefon 110-22.

Minden este 8 órakor
az utólérhetetlen augusztusi műsor.

A bicikliző Klein-család.

Budapest kedvencei.
Lydia & Amelys | A mexikói nagybácsi
Smaragda | Gügü
Bros. Redam | Tihámér találmánya

The 7 Bathing Belles
Solti Hermin, Szász Ilona, Virág Jenő új szólókkal
és a többi elsőrendű attrakció.

Jegyek elővételi díj nélkül válthatók a
Royal-Orfeum pénztáránál és a városi jegy-
árusító helyeken.

Előadás után ROYAL-CABARET

Heti műsor:

Augusztus hó	Budapesti Színház	Fővárosi Nyári Színház (Budai Színház)
17 Szombat ...	Kristóf te csalsz	A kis barát
18 Délután: Vasárnap - Este:	Az asszonytáló Kristóf te csalsz	Abrahám a menyországban A kis barát

CIRKUSZ-BEKETOV

Városliget. Telefon 187-46

Ma este 8 órakor
Uj fellépések

A világ legnagyobb szenzációja!
CLIMA Japán birkózás.
Védekezés apachok ellen.
9 RAINATS - A LEVEGŐ URAI.

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.

Augusztus hó 17-étől naponta
Kezdeté 9 órakor. 9 órakor:

A vörös Bernát

és 11 órakor:
Zavaros rokonság

Bohózatok. Irták: Glinger és Tauszig. Ford. és átdolg. Steinhardt
Steinhardt, Wnyadi, Ricza Giza új kuplékkal. Éjfél-
től hajnalig a remek télikertben cabaret és tánc
és Sárközi Pista cigányzenekara.
Jegyek: délután 10-1 óráig és délután 3-6-ig a mulató pénz-
táránál, egész nap a Hirsch-féle nagytársaságban Andrassy-ut 19.
és a Hungaria fürdő pénztáránál kaphatók.

Kiváltunk

ZÁLOGBAN

levő arany- és ezüsttárgyakat, sorsjegye-
ket s azokra magasabb költséget nyújtunk.

MANNHEIM SIMON ÉS FIA

Budapest, IV., Párisi-u. 5.
..... (főpostával szemben)

GRÓF MONTE CRISTO

DUMAS nagy regénye
négy kötetben teljesen megjelent.

Mindazok akik előfizetnek
az **UJ IDŐK**-re

ingyen kapják

a rondkívül érdekesítő
1200 oldalra terjedő mun-
kát. — AZ UJ IDŐK elő-
fizetési ára félévre 10.—
korona. — Kiadóhivatal:
Bp. VI., Andrassy-ut 10.

ANGOL PARK.

Városliget. Hermina-ut 57-63.

Ma, szerdán este
nagy souvenir-ünnepély.

!! A 600.000-ik látogató jutalmazása!!
Csupa meglepetés!

Minden 10-ik látogató szerdán este szabadjegyeket
kap valamely látványossághoz.

Az Ujvári-Varietébe féláru jegyek!
A táncteremben nagy Bal-Mabille!

11 órakor eredeti Polonaise. Táncolja 100 pár.
Csütörtökön este tündéri tűzijáték és
nagy ünnepély.

Az Ujvári-Varieté-
ben 16-ikától: **VENTURINI,**
a misztériumok királya! Óriási szenzáció!

AZ ATHENAEUM KÖNYVTÁR:

legújabb kötetek

TOLSZTOJ:
Hadzsi-Murat
Regény.

Az Ördög 1. kötet
Elbeszélés.

374 oldal. Ár díszesen
kiadott kötetben... **190**

Részletfizetésre is!

Amerikai redőnyös írószekrények. — Összerakható könyv-
szekrények. — Angol hőrgarnitúrák. — Redőnyös
aktaszekrények. — Teljes íróberendezések.

UJLAKI BÉLA

modern amerikai
íróasztalteljes,
Budapest, VII., Erzsébet-körút 28. sz.
Arjogyzék ingyen. Telefon 122-60.

Royal Cabaret

Erzsébet-körút 31. Telefon 110-22.

Ma és minden este pont éjfélkor nagy nemzetközi cabaret előadás.

40 szenzációs ének- és táncattrakció! Többek közt: Alice
Allings, Hella Wenig, Berta Waltero, The English Meermaid,
Mary Byron, Helena Kirchofer, The Beautiful Lavinia,
Mirka Franka, Klein Sextett, Lydia & Amelys, Sisters
Sylvester, Arany Sári, Regina de Matignon, Fodor Vilma, Kélemen
Böske, Antal Irén, Olina Elza, Feledi Margit Daisy Grey, Székely
Szidi, stb. stb. Kukó Vince zenekara. Bal-mabille. Keringőverseny
reggelig. Uj nóták, uj táncok, kedélyes multság.

Jardin de Paris

Erzsébet királyné-ut 1. Telefon: 167-25.

Kezdeté 9 órakor. Kezdeté 9 órakor.

Augusztusi új műsor !!

ALWIN NEUSS

a berlini Deutsches Theater v. tagja
vendégszerepel szenzációs szíveival
és a „Romeó bucsuja” c. szkoocsnen.

Clair Kretschmer | Sajó Géza
Kornai Berta | Ferenczy Károly

Maud Hawley, Erna Alboty, dr. Erdélyi, Rombal
Lili, Szentirmai, „Szerelem részlettelítésre” operett.
„A patronázs”, „Képviselő a börtönben” stb. stb.
A Tabarin: Tonny and Chica, Oyra-Oyra, Just
and Gabriella, La belle Ferrero stb. stb.

THERMAL GYÓGYINTÉZET.

VICHY

A francia állam tulajdona.

A világ legnagyobb és legkényelmesebben
berendezett gyógyintézet.

Idény: Május 1-től, Szeptember 30-ig.

Elsőrendű Casino-színház.

Golf, tennis, futtatás, léghajózás,

Különvonatok Paris-ból 5 óra alatt.

DARANYI
LEHETŐ
MODELL

Számoló

ES LÁTHATÓ ÍRÁS

összeadó gépei

nem szorulnak reklámra.

Dijmentes
bemutatás
az ország
bármely
helyén.
Telefon 139-54.

DARANYI MIKSA
Első Magyar Számoló- és Összeadó-
Gépgyártó Vállalat, a Szállítmányozási
és Iparbank részvénytársaság Arasztálya
Budapest, VI., Váci-körút 37.

GUMMI-HALHÓLYAG ÓVSZER Valódi angol és francia különlegességek. tucatonként 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14 K. 3 tucatonál 20% engedmény.

NAKIRA törv. védett, valódi indiai paragummi férfikülönlegesség tucatszja 12.- korona. 3 tucatznál 20% engedmény.

UTERUS-SPRAI feltétlen megbízható női fecskendő különlegesség 14 kor.

PESSAR-OCL. orvosilag rendezve 2, 5, 6, 8, 11 kor. darabja. — 3 darabnál 20% engedmény.

IRRIGATOR 3 K és felejtbb. Képes árjegyzéket rendkívül érdekes tartalommal kbl. 1000 ábrával ingyen bérmentve és discreten küldünk. BIDET 10, 16, 20, 24 Kor.

VII., RÁKÓCZI-UT 32. A Rókussal szemben. **MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR** VII., RÁKÓCZI-UT 32. A Rókussal szemben.

Pontos czimre és a vörös keresztre ügyeljünk.

MAGYARHÓN ELŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGIS BIRNEVŰ ÓRÁZLET.

Alapították 1847.

Rausweller János

szab. óronometer- és műórák, főtárlatók, a remontois, ingaóráknak stb. stb.

ÓRAK, EKSZEREK 10-évi jótállással RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

Csillárok

rézből és galvanizált, gáz- és villanyhasználatra a legújabb eljárás szerint gyártva, legjutányosabb áron szállít.

Schulz-csillárgyár
Róza-utca 109. Podmaniczky-utca mellett. Telefon 108-07.

OLÁH GÁBOR: KORUNK HÖSE
Verses regény.
Ára 3 korona.
Kiadja a FRANKLIN-TÁRSULAT.
Kapható: Lempel R. Könyvkereskedésben (Wodianer F. és fia r.t.)
Budapest, VI., Andrassy-ut 24. és minden könyvkereskedésben.

Titkos betegségek

hugycsőfolyás, huyecsőszűkület, alfesti sebek, bujakor (syphillis), az önfertőzés következtében fellépő éjjeli magömlések és idegbántalmak, elgyengült férférő (impotentia), makacs bőrbetegségek, bármely női nemi bajok, méhbetegségek, fehérfolyás stb. alapos, gyors és gyökéres gyógyítására legjobban ajánljuk bevált lelkiismeretes és nagy gyakorlaton alapuló gyógymodjánál fogva

Dr. GARAI
hírneves szakorvos rendelő intézetét,
Budapest, Andrassy-ut 28. szám.
Rendelés hétköznap: 10-től 4 óráig és este 7-8. Vasár- és ünnepnap délután 2-ig. Felvétel nélkül eredményes gyógyítás levélileg is.
Kivánatra gyógyszeréről is gondoskodik.
„Ehrlich 606.” javított Joha oltások.

Eckardt Vilmos és Hotop Ernő
Részvénytársaság
Budapest, V. ker., Dorottya-utca 6. sz.

Tervezünk és vállalunk 1870 óta géglágetőket, eszeréptéglagyarakat, chomotta-gyarakat, mószegetőket, magnetikus műveket, tüzelőberendezéseket, gyárkéményeket, kazánfalazásokat.

Több mint 5000 építkezés.

ABBAZIA. BRISTOL-SZÁLLODA
ELSŐRANGU HÁZ.
MÉRSEKELT ÁRAK.
CSILLAG BELA
SZÁLLODÁS.

Csak K 1.80.
Legújabb amer. fényképező készülék: MIGNON.
Elegáns és precíz kivitel, ultra és kirándulásra is használható, 4x4 cm. nagyságú, teljesen felszerelve. Próba kép és iskola, minden kezdő azonnal, előismeretek nélkül használhatja és pompás fényképeket készíthet. Ára utánvétellel csak K 1.80. A képek aztán könnyen eladhatók. Bővebbet a készülék megrendelése alkalmával.
LEOP. SCHÄCHTER, Wien 815. XVI/2 Lerchenfeldgürtel 5.

ÉVŐESZKÖZÖK
EZÜSTBŐL ÉS ALPACCA EZÜSTBŐL,
DISZTÁRGYAK. ALKALMI AJÁNDÉKOK
A LEGELÖNYÖSEBBEN
POLGÁR KÁLMÁN ÉKSZERTELEPÉN
VI., Teréz-körut 5. sz. I. em.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDITOK.
ÁRJEYZÉK 2000 RAJZZAL BÉRMENTVE KÜLDETIK.

E hirdetés rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Gazdag
brazíliai hölgy, serfőzde-tulajdonos, egyedül álló gyermektelen özvegy, szép és derék, gyorsan hazaságra lépne egészséges, jellemes emberrel, akár vagyontalannal is. Fides, Berlin 18.

Csemegeszlőt,
lekvárbarackot postakosaranként K 7.50. csemegeszliva, táblakörte, rétes-alma vegyesen K 4.—
Turkesztándinnye, uborka, paradicsom, paprika, tejes kukorica K 1.60. Szabó Csongorádó!

Ananászbarackot,
csemegeszlőt postakosaranként K 8, táblakörte, csemegeszliva, csemegialma K 4. Turkesztándinnye, paradicsom, uborka, paprika, tejeskukorica 1.60
ismételődőknak, előnyarájantatot Szabó Géza, Budapest, Mátyás-utca 9.

Cseplékészletek
minden nagyságban, legkifünőbb szerkezetben, teljes szavatossággal, kedvező árban és előnyös fizetési módzattal, azonnali szállításra ajánl Szűcs Ödön gépkoreskedelmi vállalata. Budapest, Nagymező-utca 66.

Boroshorádok
új és keveset használtak, minden nagyságban, erős szlavoniai tölgyfából, bor-szivattyú, „para” ber-tümlők, borsajtók, szőlő-zuzók, pincésfelzerelési cikkek és egyéb, mint hárfa-hof Klein Arnold, Budapest, VII., Rombach-utca 8. sz. Telefon 57-72. Árjegyzék ingyen.

Könyvtár,
zraságnak, műkadvetőknek, magánzóknak több száz kötetből álló kézi könyvtár, tudományos és szépirodalmi művek, köztük értékes kiadások és hungarikák, kisebb részletekben is eladó. Szives megkeresések a kiadóhivatal útján Könyvtár jellegével kéretnek.

Még nem létezett
rendkívül kedvező fizetési feltételekkel szállítottunk háló-, ebéd-, uriszobák és szalonbutorokat, szaloda-, kávéházberendezéseket, rézbutorokat, csillárokat, zongorákat helyben és vidékre teljes lakberendezéseket, valamint egyes butor-arabokat részletfizetésre.

Soványaság
Az egyedüli eredménytől kísért háziaszer a dr. William Harly tanár amerikai erőtáp-pora. Soványak tartós, szép tett testidomokat nyernek — Hölgyek remek keblét. Hat hét alatt 20 kiló gyarapodásért jutállást. Vérszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomor-baj-soknak nélkülözhetetlen tápszere. Kiténtve: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 frt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár Balazs Mór E. Budapest, VII., Isván-ut 11. II/I. Telefon 156-80.

Tátrai málnaszörp
5 kilós postakosarakban K 8.— Baria József konzervgyára Felka (Szepes-megye).

Zálogcédulát,
brilliantot, gyöngyöt, ékszeri, aranyat, ezüstöt és régiségeket veszlek. Alt-Wien porcellánt, régi bronz csonttárgyakat, szobrokat és olajfestményeket veszlek Kertész ékszerész és régiségkereskedő, Király-utca 85. Telefon 95-45 Meghívásra jövők

Opera-pensio
Bpest, VI., Andrássy-ut 21. Gyönyörű szobák. Kifünő konyha. Legszolidabb otthon családok és egyesek részére. Club és hivatalnok ebédek mérsékelt áron.

Tokaji szamorodni
1906. évi 5 liter 11 korona, tokaji édes asszu bor 5 félliteres üveg 12 korona bérmentve. Grötnér Lajosnál, Tokajban.

Nappali kereskedelmi szakfolyóirat
(Engedélyezett 40968-1910. sz. min. szervezett alapján.) A tanfolyam fentartója a Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete és célja kereskedelmi tisztviselők kiképzése. A tanfolyamra oly nők és férfiak léphetnek, akik a polgári iskola 2-4-ik osztályát elvégezték és 14-ik életévüket beöltötték. Kezdő és haladó csoportok. Időtartam 6 hó. Állásközvetítés. Tá-jékoztató. Telefon 76-45. Beiratkozásokat elfogad az igazgatóság, Andrássy-ut 67. (bejárat a Vörösmarthy-utcaórl.) Elnök: dr. Vázsonyi Vilmos orsz. képviselő. Igazgató: Aranyosi Miksa felsőker. isk. igazgató

Soha nem létezett
rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett szállítottunk helyben és vidékre teljes lakberendezéseket, valamint egyes butor-arabokat részletfizetésre.
Modern lakberendezési vállalat
Budapest, IV. ker., Gerléczy-utca 7. sz.
D izses butor-album 1 kor.

ADORJÁN ANDOR
könyve:
SORSOK ÉS PÁLYÁK
Irodalmi arcképek
Ára 3 kor.
Kapható:
LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) R.-T.-nál Budapest, Andrássy-ut 21 és minden könyvkereskedésben.

Ajtók, Ablakok
vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók

Wiener A. utódánál
BUDAPEST, ÜLLÖI-UT 123.
Telefon: 62-80.
Alapított 1886-ban

Német szóra
elfogad szépeességi ur-család elemibe járó gyereket. Gondos ellátás és nevelés. A német szó el-sajátítása biztos. Bgész-séges, szép vidék. Cim a kiadóhivatalban meg-tudható. 6198

BUTOR
30% megtakarítás!
Régi Butorszalon
Budapest, Ferenciek-tere 3 telomet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek, mahagoni és palisander butorok, uriszobák, angol bór-garnitúrák és teljesen berendezett mintaszobák, kelletl szőnyegek, csillárok. Telefon 82-13. 2899

Zálogcédulákat
veszlek. Elzálogosított brilliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem.
Singer Jakob
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. sz.
Izabella-utca sarkán.

AZ ATHENAEUM KÖNYVTÁR
legújabb kötete:
Minden idők legnagyobb frónjak két tomoreten remekműve:
TOLSZTOJ:
Nadzi-Murót (Ragony)
Az Ördög (Eldeszés) 1 Kor 190
574 old. ... Ára
Eddig megjelentek:
KÓBOR TANÁS: Komá-dék. Nov. (424 old.)
BIRÓ LAJOS: Glória. No-vellák (448 old.)
BALZAC: A számárbór. Regény (387 old.) For-dította Barsányi M.
ZOLA: Pascal orvos. Reg. (448 o.) Ford. Gerő A.
DICKENS: Két város. Reg. Ford. Bálint M. (448 o.)
ANATOLE FRANCE: A Pin-guinek szüete. Regény. Ford. Böllény Gy. (320 o.)
CSENOV: Az orvos fele-sége és más novellák. (384 oldal)
BÖLSCHÉ: Szerlem az élek világában. (1152 oldal). Két kötet
Minden kötet 1 Kor 190
Kapható minden könyvkereskedésben. Kijelöl az Athenaeum irod. és nyomdai r.-társ.

Kifünő fegyverek
öröknek. Önvédelemre, vadászatra és szoba-dísznek. Werndl gya-lagsági fegyver 5 kor., szurony hüvelyvel 1 K Werndl lovassági kara-bély 16 korona. Kro-patschek-karabély, 8 golyóra tölthető, szu-ronnyal 25 K. fegyver-szj 1 korona, éles töl-tény darabja 10 fill., vaktöltény 2 fillér. Kato-nai puskaműves által kipróbált jó fegyverek. Tiller Mór és Társa udv. szállítóknál, Buda-pest, Váci-utca 35. Fegyver-árjegyzék kívánatra díjmentesen.

Gyorsírás
és gyorsgépirás. A Gy-kerle Gyorsíró Társaság szaktanfolyamát lényege-sen megnagyobbított mo-dern higienikus új helyi-ségelkben (Andrássy-ut 12.) tartatnak. Legálapo-sabb kiképzés gépirás-magyar- és német gyors-írásban. — Gabelsberger-Markovits rendszer. Be-iratkozás naponként. Tan-dij igen mérsékelt. Díj-mentes tantárgyak: ma-gyar-német helyesírás, „Kartothek” amerikai köny-velési és nyilvántartási rendszer, összeadó- és szá-mológépek kezelése. Pár-huzamosan esli tanfolya-mokat is tartunk. Végzett növendékeinket díjtalanul állásba juttatjuk Glagowski és Társa, (Remington) Budapest, VI., Andrássy-ut 12. szám.

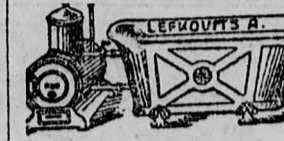
A magyar memoár-irodalom érdekessége!
ZICHY GÉZA GRÓF EMLÉKEIM
Első kötet
Ára 6 korona
Kapható:
LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál, Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 21. szám és minden könyvkereskedésben.

Hungária beszélő-gépek
töleserméküliek is kizárólag eredeti első-rangu gyártmány, részletfizetésre is olcsón kaphatók,
Deményi és Társa
Budapest, VI., Teréz-körút 4. Kérjen árjegyzéket.

Ügyvédjelöltet
keresek szeptember 1-re Dr. Izsó Bertalan ügyvéd Torna.

Herefejtőgépek
minden nagyságban, legteljesebb szavatossággal azonnali szállításra legelőnyösebb árakban meg-vételre ajánlatnak. Szűcs Ödön Budapest, Nagymező-utca 66. sz. cég által.

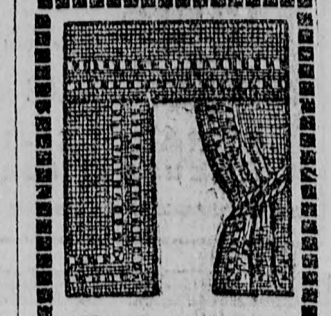

Saját gyártmánya fűrdőka-dak 14 kor.-tól feljebb; fűthető kádak 60 kor.-tól feljebb. Elvált-olok mindenféle kutsztrátynak és házi vízvezeték-berendezése-ket legolcsóbb áron.
LEFKOVICS ADOLF
Budapest, VII., Weselényi-u. 51/E. Telefon 113-46. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

INGYEN
költségtérítés nélküli érdekes árjegyzéket fényképezőgépek és kellékekről
Ghmura S.
optikai műintézet
Budapest,
IV., Ferenciek-tere 2. sz.

ÚJ KÖNYVI
GYULAI PÁL
KRITIKAI DOLGOZATOK
1852-1861.
Ára 5 korona.
Hét nagyobb kritikai essay van e kötetben, Gyulai Pál munkásságának az az iroda-lomtörténeti fontosságú része, melyvel irodalmunk leghatal-masabb kritikusa vá küzdötto fel magát.
Megrendelhető:
LAMPEL R. könyv-kereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál Budapest, Andrássy-ut 21, valamint minden könyv-kereskedésben.

Részpénzért
vagy hitelképes egy-eknek kedvező feltéte-lek mellett szállított teljes lakberendezéseket vagy egyes darabokat és biztosíthatom, hogy ilyen
olcsón
sehol nem kap modern háló-, ebéd-, ur- és sza-lon szobákat stb. Gyö-ződöm m. s. tekintse meg zeufozt rakural-mat, itt jutányosna
vehet
a leggyorsabbtól a legdizsesebb kivitelig minden fajta
BUTORT
Nagy Imre
lakberendezési vállalkozó cég
BUDAPEST,
Váci-körút 9. szám
(Bejárat Szercesen-utca 1., I. em.) Árjegyzék in-gyven. Album 1 K.

Függöny
Kongressz-szövetek
85 és 110 cm. széles méterje 75 fill.-tól fel-jebb. Kérjen mintákat.
Berezi D. Sándor
közömunka nagyiparos Budapest, VI., Dossowly-u. 5.

Szingazdag természeti leírások!
Makay Béla
Hegyen-Völgyön
Természeti és vadászképek

Szerző ezen újabb könyve méltán sorakozik az előbbiekhez. Ilyet, költői lendület van minden le-írásában, rajongó szeretet a szabadság; a természet iránt.
Ára 6 korona.
Kapható:
LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, Andrássy-ut 21 és minden könyvkereskedésben.

FATIME és SEMIRAMIS
ötszer-különlögségűek a világ legkiválóbb műnő-ségei Válogatott 1-a para-gummi gyártmányok. Ele-fántosconszinben tartállyal vagy anélkül. Fatime és Semiramis feltűnően bizto-ságot nyújtanak! Elszakít-hatatlannak! Több évi rak-tározó képesség! Ár tucet-től 8 — 8 — 12 kor. 20 koronát kitéve vásá-rásnál 20% rabatt. Szek-küldés azonnali, titoktar-tás mellőtt.
KELETI J.
Budapest, IV., Korona-herceg-utca 17. szám.

MAKAY BÉLA
új könyve:
A LÁP VIRÁGA
és egyéb írások
Ebben az új könyvében is megmarad a természet bú-bájos világában, amelyet nálánál senki sem ismer és nem érez át jobban, de már nem csupán természeti le-írásokat és vadászképeket ad, hanem történeteket is kerökit ki.
Ára 4 korona.
Kapható:
LAMPEL R. könyv-kereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál Budapest, Andrássy-ut 21, valamint minden könyv-kereskedésben.